бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты! | 43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 78 (11064) | 1966 оной апрелиин 2, суббото | Сэн 2 мүнгэн

ТАСС-ай мэдээсэл

„ЛУНА-10" ЗАМБУУЛИН РУУ НИИДЭБЭ

Һарые саашадань шэнжэлхэ программын ёһоор 1966 оной мартын 31-дэ Москвагай сагаар 13 час 47 минутада Һара тээшэ шэглүүлэгдэн замбуулинай ракетэ Советскэ Союзһаа табигдаба.

Ракетэ дээрэ «Луна-10» гэжэ автоматическа станци тодхогдонхой.

Һара шадарай замбуулинай дайдые шэнжэлхын тулада Һарые тойрон дабшадаг хэмэл одо бии болгохо оньһо түхеэрэлгэнүүдые туршан шалгажа үзэхэ, тэрэшэлэн селеноцентрическэ (Һара шадарай) замда станциие гаргаха оньһо түхеэрэлгые туршан шалгаха гээшэ станциин гол зорилгонь болоно.

Станци урид хараалагдаһанда дүтэрхы замаар дабшажа ябана.

1966 оной мартын 31-дэ Москвагай сагаар 18 часта «Луна-10» станци газарай нюурууһаа 51 мянган километр холо ошоод ябаа. Тэрэнэй координадууд: хойто широтагай 33 градус 16 минута, зүүн долготагай 96 градус 6 минута.

«Луна-10» станци дээрэ тодхогдоһон бүхы аппаратура һайнаар хүдэлнэ. Абтаһан мэдээнүүдые тоололго-согсололгын центр шэнжэлжэ байнхай.

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Советскэ Союзай Коммунис партиин ээлжээтэ XXIII съезд ...ртын 31-дэ Москвада, Кремлиин съезднүүдэй ордон соо хүдэлмэ... үргэлжэлүүлээ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлые, КПСС-эй ...нтральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлые съездэ ...үбшэн хэлсэнэ.

Нүхэд: **А. Е. Кочинян**—Армениин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи ...ретарь, **Н. В. Подгорный**—СССР-эй Верховно Соведэй Президи...эй Түрүүлэгшэ, **В. Е. Чернышев**—КПСС-эй Приморско крайкомой ...эдэхи секретарь, **А. Ю. Снечкус**—Литвагай компартиин ЦК-гай ...эдэхи секретарь үглөөнэй заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Удаань делегадууд болон айлшадай зүгһөө халуунаар угтагдан, ...адын оронуудай коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай ...өөлэгшэд: нүхэд **Вальдек Роше**—Франциин Коммунис партиин ...неральна секретарь, **Антонин Новотный**—Чехословакиин Коммунис ...тиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь съездые амар...лаа.

Һүүлээрнь КПСС-эй Центральна Комитедэй, Центральна шал...тын комиссиин тоосоото элидхэлнүүд тушаа нүхэр **Д. Расулов**—...джикистанай компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь үгэ хэлэһэн ...йна.

Съездын мандатна комиссиин элидхэлые съезд шагнажа, нэгэн ...угаар баталаа. Энэ элидхэлые мандатна комиссиин түрүүлэгшэ ну... **И. В. Капитонов** хээ.

Делегадууд болон айлшадай зүгһөө халуунаар угтагдан нүхэд **Николае Чаушеску**—Румыниин Коммунис партиин Центральна Комитедэй генеральна секретарь, **Янош Кадар**—Венгриин Хүдэлмэришэнэй социалис партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь үглөөнэй заседаниин түгэсхэлдэ съездые амаршалаа.

* * *

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлые, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ үдэшын заседани дээрэ үргэлжэлүүлэгдэбэ.

Нүхэд **В. В. Мацкевич**—СССР-эй Хүдөө ажахын министр, **З. Н. Нуриев**—КПСС-эй Башкирай обкомой нэгэдэхи секретарь, **А. Г. Бузницкий**—Мироновско районой (Киевскэ парторганизаци) Ждановай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ заседани дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

Удаань делегадууд болон айлшадай зүгһөө халуунаар угтагдан, гадаадын коммунис партинуудай түлөөлэгшэд. нүхэд **Луиджи Лонго** — Италиин Коммунис партиин генеральна секретарь, **Тодор Живков** — Болгариин Коммунис партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь, **Армандо Харт Давалос** — Кубын Коммунис партиин Центральна Комитедэй политбюрогой гэшүүн, секретарь, **Долорес Ибаррури** Испаниин Коммунис партиин түрүүлэгшэ съездые амаршалаа.

КРЕМЛИИН СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН СОО

Мартын 31-эй үглөөнэй заседани

...квада, Кремлиин Съезднүүдэй ...соо Советскэ Союзай Коммунис ...XXIII съезд гурбадахи үдэ...аллажа байна. Манай ороной ...нистнуудай эгээн үргэн ехэ ту...нэтэй хурал дээрэ партиимнай, ...ооноймнай угаа шухала асуу...зүбшэн хэлсэгдэнэ.

...тын 31-эй үглөөнэй заседани ...КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элид... Центральна шалгалтын ко...ин тоосоото элидхэлээр үгэ хэ... боложо үргэлжэлбэ.

...үлэгшээр һууһан **К. Т. Мазу...** Армениин компартиин ЦК-гай ... секретарь **А. Е. Кочинянда** ...э.

...Е. Кочинян иигэжэ хэлэбэ: ...ездһээ хойшо үнгэрһэн дүр... соо манай орон дотор угаа ...юумэнүүд болоо. Тэдэнэй ...халанъ КПСС-эй ЦК-гай ок... Пленум мүн. Энэ тэрэ асуу...дура зоргбороо, өөрынхсэрээ ...э ябадал шүүмжэлэн буруу... манай парти болбол партий...байдалай ёһо гуримые саа... демократизацилха талаар, ...оо политическэ, экономиче... культурна байдалай хүтэл...ые улам нарижуулан һайжа... талаар гайхамшаг ехэ хүдэл... Ажал хүдэлмэридөө шэнэ, ...ёһоор хандаха хэрэг КПСС-...гай мартын, сентябриин Пле... шиидхэбэринүүд дотор эли ...харагдана.

...хэмжээнүүдэй угаа ехэ аша ...байһыень совет Армениин ...дээрэһээ харахада болоно. ...хэмжээнүүд республика дотор...мышленна болон хүдөө ажа...үйлэдбэриие бүри ехэ ашагтай ... долоон жэлые амжалтатай...бэелүүлхэдэмнай туһалаа. До...... хугасаа соо промышлен...дукциин хэмжээн манайда ...ин ехэ болоһон, национальна ...од 78 процентээр дээшэлһэн ...м 300 гаран промышленна ...приятинууд, цехүүд байгуулаг...ашаглалгада угтэбэ.

... хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ ...ашье республикымнай ажал...шэд ехэ амжалта түйлаа. Үн... жэлдэ хүдөө ажахын олохон ... продуктнуудые бэлэдхэхэ тү...жалтатайгаар дүүргэдээ һэн.

...ликымнай экономикын хур...гэнөөр хүгжэһэнэй ашаар ...н наука, культура, искусст... һалбаран бадаржа бай...

... манай республикын ажал... гадна, мүн хилын саанахи ...хото армянуудшье манай со... түйлаһан амжалтаар ...бороо омогорхоно. Түүхын хо... ушарайһаа болоно хилын ... манай нютагай оло...хон хүнүүд мүнөө эхэ орондоо. Совет засагай хүгжөөн бадаруулһан арамян гүрэндөө бусажа ерэхэ аргатай болобо.

Армениин коммунистнууд XXIV съезд дээрээ энээнһээ урагша хэһэн ажалайнгаа дүн гаргажа, ажахын болон культурна байгуулалтадаа республикынгаа түйлаһан амжалтануудые тэмдэглээд, оронойнгоо арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбэй Директивэнүүдэй проект зүбшэн хэлсээ. Съезд дээрэ гансашье амжалта түйлаһан тухайгаа хэлсэгдээ бэшэ. Муу шанартай продукци бүтээдэг, өөрын үнэ сэн хямдаруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб, даабаринуудаа дүүргэдэггүй предприятинууд республика соомнай бага бэшэ бии. Капиталовложени болон гол шухала фонднуудаа бодомжогүйгөөр хэрэглэдэг баримтануудшье манайда үшөөл бии; ашаглалгада орохо зарим шухала предприятинуудай барилга унжагайруулагдана, үйлэдбэриин хүсэнүүд саг соогоо ашаглалгада оруулагданагүй, удаанаар хэрэглэгдэнэ.

Коммунис общество байгуулха хэрэгтээ совет арадай түйлаһан амжалта ехэ. Оронойнгоо, мүн тэрэнэй бүхы баялигайнь эзэн байһанаа, ниитын зөөриие химгадан сахиха, арьбадхан баяжуулха хэрэгэй түлөө харюусалгатай байһанаа мэдэрдэг эрэлхэг зоримгой үеын хүнүүд хүмүүжэн гараа. Зүгөөр үзэл бодолой талаар эдэ бүхы һайн һайхан шанар шэнжэнүүдые нэгэ үетэнэй нүгөөдэһөө дамжан абаад, улам хүгжөөхын тулада шэнэ хүниие, коммунис обществын хүниие хүмүүжүүлхэ тушаа эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллаха ёһотойбди. Совет хүнүүдые марксизм-ленинизмын, совет патриотизмын үзэл сурталда, пролетарска интернационализмын, арадуудай аха дүүгэй хани барисаагай үзэл сурталда үнэн сэхэ байхаар хүмүүжүүлхэһээ үлэмжэ нангин, шухала зорилго гэжэ мүнөө манайда байхагүй. Коммунис парти олонациональна манай Советскэ Союзай арадуудай энэ хани барисаае, нягта жагсаалые нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтээр хинан сахина.

КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл дотор эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэриие үндэһөөрнь һайжаруулха тушаа, КПСС-эй Уставта зарим тэды хубилалта оруулха тухай шухала дурадхалнууд бии. Эдэ дурадхалнуудые бидэ дэмжэнэбди гэжэ оратор хэлэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Н. В. Подгорный** трибунада гараба.

— Партийна съезднүүдэй болоһон үдэрнүүдтэ манай партиин хэдэг хүдэлмэриин асари ехэ байһаниинь илангаяа тодоор, гүн гүнзэгыгөөр элирэн харагдадаг байна,— гэжэ Н. В. Подгорный хэлэнэ.— КПСС коммунис общество байгуулгын ленинскэ замаар хэлбэришэгүй сэхэ дабшажа ябана гэжэ хүсэд үндэһэ баримтатайгаар, омог баяртайгаар мэдүүлхэ байнабди.

Һүүлэй дүрбэн жэл соо совет оронымнай бүри баян, бүри хүсэтэй болоо, манай ниитын, гүрэнэй байгууламжа улам бата бэхи болоо гэжэ хэлэхэ бүхы үндэһэ баримта манда бии. Эдэ амжалтанууднай Коммунис партиин туг доро нэгэдэн жагсаһан хото, хүдөөгэй олон түмэн ажалшадай хүсэлэл оролдолгын ашаар түйлагдаа. Эдэ бүгэдэмнай партиин, гүрэнэй болон ниитын организацинуудай хэһэн эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэриин аша үрэ мүн.

Зүгөөр бидэ коммунистнууд саашанхи хүгжэлтэеэ зүбөөр тодорхойлходоо шухала зэргээр лэ өөһэдынгөө амжалтанууд тухай хэлэдэг гээшэбди. Тиимэһээ Центральна Комитет тоосоото элидхэл соогоо орон доторхи байдалаа үнэн зүбөөр, бүхы талаһаань сэгнэн харуулаа. Манайда бии байгаа бэрхэшээлнүүд, дутагдалнууд тухай зүб хэлэгдэбэ. Тэдэ бэрхэшээл, дутагдалнууд бидэнэй хараалһан түсэбүүдээ хүсэд дүүргэхэдэмнай һаад болоо. Хэнэйшье мэдэһээр, энээнэй шалтагааниинь манһаа дулдыдахагүй ушарнуудһаа гадна, мүн оронойнай байдалай хэдэ хэдэн шухала асуудалнуудые өөрынгөө дура зоргоор шиидхэдэг байһанай хойшолонгуудһаа болоо.

Центральна Комитет октябрьска (1964 оной) Пленум дээрээ эдэ дутагдалнуудые элирүүлэн шүүмжэлжэ, эрид буруушааһан байна. Партимнай КПСС-эй октябрьска болон саашанхи Пленумүүдэй тогтоолнуудые нэгэн һаналаар дэмжэн, тэдэ тогтоолнуудые бэелүүлхэ тушаа ехэхэн хүдэлмэри хэбэ. Партиин болон совет зургаануудай байгууламжын ленинскэ гол ёһонууд дахин һэргээн бэелүүлэгдэбэ. Коммунизм байгуулгын асуудалнуудые партимнай ниитын байгуулалтын бодото жама ёһонуудые хараадаа абажа, научна ёһоор шиидхэнэ. Ниитын үйлэдбэриие экономическа аргаар эрхилэн хүтэлбэрилгэ эгээн түрүүшын ээлжээндэ табигдана. Съездын зүбшэлгэдэ партиимнай Центральна Комитет ехэ ехэ экономическа, социальна-политическэ зорилгонуудые табиба. Коммунизм тээшэ дабшалтымнай замда XXIII съезд шухала шатын эхин болохо байна гэжэ съездын зүбшэлгэдэ табигдаһан зорилгонууд гэршэлнэ.

Совет арад аяар таби шахуу жэлэй туршада соо шэнэ байдалаа зохёоно. Энэ табин жэл соо үтэлшэнье, залуушье «хубилгаанууд» Советскэ Союзые панхаруудтаха гэжэ байжа шашалдадаг, тэрэнэй түйлалтануудые али болохоор муушалдаг байгаа. Теэд эдэ «хубилгаанууд» ходоосо өөһэдөө буруутажа, түүхын хог бог болоод хосорно, харин совет арад өөрынгөө партиин хүтэлбэреэр сэхэ шууд урагшаа дабшана. Манай арад зон Октябриин революциин 50 жэлэй алдарта ойе тон ехэ амжалтагайгаар угтажа байна. Энэ амжалтань совет арадай баатар түүхын нэрэ түрэдэ хүрэмөөр юм. Энэ амжалтань коммунизм тээшэ улам урагшаа дабшаха ябадалаймнай бата үндэһэ һуури болоно.

Нүхэр Подгорный иигэжэ тэмдэглэбэ: коммунизм байгуулга гээшэ ниитын ажабайдалай бүхы талада—экономикодо, ниитын харилсаанда, хүн зоной соёл культурада, ажаһуудалда хабаатай олон зүйлэй хэрэг мүн. Имагтал олон түмэн хүнүүдэй эдэбхитэйгээр хабаадалсаа һаа, олон түмэнэй хамтын дүй дүршэлдэ түшэглөөл һаа, энэ хэрэгые зүбөөр хүтэлбэрилжэ болохо юм, гэжэ нүхэр Подгорный онсолон тэмдэглээ. Эгээл эмэһээ коммунизм байгуулха гээшэ демократиие хүгжөөлгэтэй тайлбаршагүй нягта холбоотой юм. Ажалшадые энэ асари ехэ зохёохы хэрэгтэ партимнай ниитын организацинуудаар—Соведүүд, профсоюзууд, комсомол, коопераци болон бусадаар дамжуулан хабаадуулна.

Соведүүдэй ашаар манай арад социалис гүрэн болоожо нэгэдэнэ. Социалис гүрэн хадаа коммунизм байгуулгын гол шухала зэбсэг мүн. Ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ арадай 2 миллион үлүүтэй һунгамалнууд ажаллана. Тэдэнэр хүдэлмэреэ хэхэдээ ниитэ зоной өөһэдынь үүсхэдэг зургаануудта, тон үргэн ниитэ зондо түшэглэнэ. Ниитын өөһэдынь үүсхэдэг зургаануудта 23 гаран миллион эдэбхитэд ажаллана.

Һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа ЦК-гай октябрьска, ноябрьска (1964 оной) Пленумүүдэй һүүлээр партийна организацинууд Соведүүдтэ бүри ехэ анхарал табидаг болобо. Соведүүдэй хүдэлмэриин хэдэ хэдэн гол шухала асуудалнууд КПСС-эй Центральна Комитедтэ, союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудта зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Һаяхан үнгэрһэн партийна конференцинүүдэй, съезднүүдэй делегадууд совет зургаануудай хүдэлмэри һайжаруулха тухай олон дурадхалнуудые оруулаа. Энэ хадаа совет зургаануудта партийна организацинуудай бүри анхаралтайгаар хандадаг болоһые мүн лэ гэршэлнэ.

Партиин хүтэлбэреэр манай арадай түйлаһан амжалтада Соведүүд ниилээд ехэ туһа нэмэри хээ. Зүгөөр коммунизм байгуулгын мүнөөнэй шатын орёо бэрхэтэй зорилгонууд Соведүүдэй ажал хүдэлмэриие шүүмжэлхы ёһоор сэгнэхыемнай уялгална. Соведүүдтэ Конституциин олгоһон арга боломжонууд, эрхэнүүд үшөөл хүсэд хэрэглэгдэнэгүй гэжэ мэдэрхэ ёһотой. Олохон Соведүүдэй эмхидхэлэй хүдэлмэриин хэмжээн үшөөл бага байна. Соведүүд үүсхэл эдэбхи дутамагаар гаргана.

Гүрэнэй засагай зургаан болоошо, эгээн ниитын организацинууд бологшо Соведүүдэй ажал хүдэлмэриие улам һайжаруулха шухала гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл дотор онсо тэмдэглэгдэнэ. Соведүүд экономикые болон культурые хүгжөөлгэдэ, мүн ниитын бүхы ажабайдалда бүри ехээр нүлөөлдэг болохо зэргэтэй. Центральна Комитедэй табиһан шухала зорилгонууд КПСС-эй Программын табиһан эрилтэнүүдһээ эшэ үндэһэ абана, мүн лэ эдэ зорилгонууд нютагай Соведүүдэй хүдэлмэридэ, союзна болон автономно республикануудай Верховно Соведүүдэй, СССР-эй Верховно Соведэй хүдэлмэридэ хабаатай байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ КПСС-эй ЦК-гай үүсхэлээр нютагуудай совет зургаануудай эрхэнь ехэ болгогдоһон байна. Зүгөөр ЦК-гай тоосоото элидхэл дотор тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, нютагай Соведүүдэй үүргые улам дээшэлүүлхын тула ажахын, мүнгэнэй, газарай болон бусад хэдэ хэдэй асуудалнуудые шиидхэлгэдэ нютагай Соведүүдтэ бүри ехэ эрхэ олгохо хэрэгтэй. Иимэ эрилтэ яахадаа табигданаб гэбэл, манай парти нютагай удха шанартай асуудалнуудые нютагай засагай зургаанууд бүрин шиидхэдэг болохо ёһотой гэжэ заана. Партийна зургаанууд заримдаа жэжэ асуудалнуудые советскэ зургаануудай орондо шиидхэдэг ябадалаа болюулха ёһотой гэжэ Центральна Комитет тоосоото элидхэл соогоо дахин тэмдэглэнэ. Энэ эрилтэ партиин Уставай ёһоор табигдана.

Эгээн һаяын сагта шиидхэхээр партиин табиһан гол зорилгонуудай дундаһаа бидэ хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ хэрэгтэ онсо ехэ анхарал хандуулха уялгатайбди. КПСС-эй Центральна Комитедэй хараалһан экономическа болон социальна ехэхэн хэмжээнүүдые бэелүүлээ һаа, арадай ажахын энэ һалбариие түргэнөөр хүгжөөхэ, хото, хүдөөгэй хүн зоной байдалые удаа дараалан адлирхуу болгохо бодото арга олдохо юм.

Энээнтэй дашарамдуулан колхозуудые хүтэлбэрилгын демократическа гол ёһые улам һайжаруулха хэрэг ехэ удха шанартай болоожо байна. Хүдөө ажахын артелиин жэшээтэ шэнэ Устав энэ талаар шухала алхам болохо байна. Иимэ Устав колхозникуудай III съезд дээрэ баталагдаха юм. Колхозой үйлэдбэри хүтэлбэрилгын демократическа үндэһэ һуури саашадань хүгжөөхэ тушаа баһа нэгэ дурадхал энэ съездын зүбшэн хэлсэлгэдэ Центральна Комитет табиба. Колхозно-кооперативна зургаануудые бии болгохо тухайда энэ хэлэгдэнэ. Манай съездын делегадуудай үмэнэһөө һайшаан угтагдаһан энэ дурадхалые бэелүүлээ һаа, Соведүүдэйшье урда хэдэ хэдэн шиидхэгдэхэ ёһотой шэнэ бодото асуудалнууд заатагүй табигдаха байна. Эгээн түрүүн эдэ ямар асуудалнууд бэ гэбэл, хүдөө ажахын кооперацитай харилсаа тогтоохо тухай, колхозно демократиие саашадань хүгжөөхэ тухай асуудалнууд болоно.

Нүхэр Подгорный иигэжэ хэлэбэ: социалис ёһоной эрхэ бэхижүүлхэ тушаа, ганса нэгэн хүндэ шүтэлгэтэй холбоотой муу зүйлнүүдые зайсуулха тушаа, совет хуули гаргалгые бүри һайжаруулха тушаа партимнай ехэхэн хүдэлмэри хээ. Экономико болон соёл культурымнай хүгжэлтэнь хуулита ёһоор гуримшуулмаар шэнэ шэнэ асуудалнуудые табина. Газар уһаа, байгаалиингаа баялигые, ой модонуудаа ашаглаха гурим тухай хуулинуудаа мүнөөнэй эрилтэтэй тааруулан зохёохо шухала болоод байна.

Өөһэдынгөө мэдэлэй предприятинуудта, организацинуудта хуули гурим сахилгын түлөө министерствэнүүдэй, ведомствэнүүдэй харюусалые мүн лэ ехээр дээшэлүүлхэ, хуули гуримые нарин зүбөөр сахин хүсэндэнь оруулхын түлөө прокуророй хиналта улам ехэ болгохо хэрэгтэй, мүн граждануудай эрхэдэ, аша туһада хохидол ушаруулдаг ябадал гаргаха ёһогүй. Албан хойрог зан гаргадаг, ажалшадай дурадхал гомдолнуудта хайшан хэрэгээр, анхаралгүйгөөр хандадаг ябадалтай эрид тэмсэхэ шухала. Эдэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ бүхы Соведүүдэй анхарал хандуулагдаха зэргэтэй.

Соведүүдые партийна талаарнь хүтэлбэрилгэеэ улам һайжаруулха гээшэ манай арадай сүлөөлэлгэтэ зургаануудай ажал ябуулгые бүри һайжаруулха үндэһэ һуури, Совет гүрэниие сэхэ шууд бэхижүүлхэ эрхэ нүхэсэл мүн. XXIII съездын хараалан зохёохо политическэ хараа шугамынь партиимнай, гүрэнэймнай хүдэлмэриин гол зүйл болохо, ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй ажал ябуулгын үндэһэ һуури болохо юм.

Үгынгөө түгэсхэлые нүхэр Подгорный советскэ гадаадын политикын асуудалнуудта, социалис оронуудтай аха дүү ёһоор харилсалгын, интернациональна ёһоор бэе бэедээ талархалгын асуудалнуудта зорюулба.

КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, Коммунис парти, Совет гүрэн эб найрамдалда дуратай гадаадынгаа политикые саашадаашье сэхэ шууд бэелүүлхэ, эзэрхэг түримхэйнэрэй хорото ашануудта харюу сохилто үгэхэ, социализмын хэрэгэй, хүгжэлтын, эб найрамдалай хэрэгэй аша туһада бүхы арга боломжонуудаа дэлхэйн өөрөндо саашадаашье үргэнөөр хэрэглэхэ байна. Эб найрамдалда дуратай гадаадымнай политика социалис байгуулалтын удха шэнжэһээ үндэһэлэн гаража бэелүүлэгдэдэг юм.

Манай парти Ленинэй зааһан замаар сэхэ шууд дабшаха зуураа, бүхы хүн түрэлтэнэй арюун нангин еэээдүй байдалай түлөө—коммунизмын түлөө тэмсэлдээ шэнэ шэнэ илалта түйлахань дамжаггүй.

КПСС-эй Приморско крайкомой нэгэдэхи секретарь **В. Е. Чернышев** үгэ хэлэбэ. Партиин, тэрэнэй Центральна Комитедэй бүхы хүдэлмэринь тоосоото үе соо энээнэй урда гээхи съезднүүдэй хараалһан гол хараа шугамые хэлбэрилшэгүйгөөр бэелүүлгын тэмдэг доро үнгэрөө гэжэ В. Е. Чернышев хэлэбэ. Приморийн коммунистнууд, бүхы ажалшад КПСС-эй XXIII съездэ ленинскэ Центральна Комитедые тойрон нягтаар жагсажа ерэбэ.

Долоон жэлэй туршада манай хизаар дотор промышленна үйлэдбэриин хэмжээн хоёр үлүүтэй дахин ехэ болоо. Эрхим һайн суднануудтай манай Приморийн загаһашад, кит агнагшад Холын хойто зүгтэ, Номгон далайда, мүн Антарктидын эрьеэр тамаран ябажа загаһа барина.

Совет Примори болбол Номгон далай дээрэхи манай Эхэ ороной хүсэн түгэлдэр хэрэм мүн,— гэжэ нүхэр Чернышев хэлэнэ.— Мүнөө бидэнэр хизаарайнгаа байгаалиин тон ехэ баялигые угаа бодомжотой һайнаар ашаглан, арад зоноймнгоо аша туһада зорюулхын тулада бүхы шадалаараа оролдожо байнабди. Үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые комплексноор хүгжөөлгэтэй холбоотой асуудалнуудта хизаарай партийна организаци гол анхаралаа табина.

Ниилээд амжалта түйлагдабашье, экономическа комплекс байгуулха асуудал үшөөл шиидхэгдээгүй зандаа гэжэ делегат тэмдэглэнэ. Хизаар доторхи зарим ажахын бэе бэедээ дүтэрхы һалбаринууднай адли бэшээр хүгжэнэ. Олзоборилгын флодой эрье шадарай баазануудай хүгжэлтэ ниилээд гээгдэжэ ябана, портнууд, холодильнигууд удаанаар баригдана. Судна заһабарилгын баазын хүсэ багатай байһан дээрэһээ флодойнгоо зарим хубиие хилын саана абаашажа заһабарилха ушар гарана. Госпланай хараалһанай ёһоор, табан жэлэй туршада суднануудые хилын саана абаашажа заһабарилга бага болохогүй, харин бүри ехэ болохоор

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

КРЕМЛИИН СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН СОО

(Үргэлжэлэл. Эхининь 1-дэхи нюурта)

хараалагдана. Иимэ зохидгүй байдалые заhaха хэрэгтэй.

Хизаарай экономикые амжалтатайгаар хүгжөөхын тула Һальна Востогто түлишын энергетическэ томо бааза байгуулха дүүргэжэ шухала гээд нүхэр Чернышев тоолоно. Түсэблэлгэдэ ехэхэн дутагдалнуудай гараhан дээрэhээ мүнөө Приморидо оуу миллион шахуу тонно шатаху нүүрhэн жэл бүри асаралдана. Энэнь хизаар доторхой малтагдадаг нүүрhэнhөө хоёр үлүүтэй дахин үнэтэй аад, мүн шанараараашье муу байха юм. Зүгөөр Госплан, Нүүрhэнэй промышленностиин министерство хизаартаманай нүүрhэ малтан абалгые багаар хүгжөөхэ гэжэ хараална. Гэхэтэй хамта, манай эндэ нүүрhые нээмэл аргаар малтан абаха хэрэг хүгжөөхэ болохо юм.

Уhанай үергэй тэмсэхэ ябадал манай хизаарай урда табигдаха тон шухала зорилго болоно. Уhанай үергүе-гүе болоод лэ арадаймнай ажахыда аюул хохидол ехээр ушаруулдаг юм. Хэрбээ Иман мүрэн дээрэ, мүн Уссуриин hалаанууд дээрэ гидроузелнуудые баряа hаа, Приморие зайн галаар хангахаhаа гадна, мүн газараа гуримтайгаар уhалан, хүдөө ажахынгаа үйлэдбэрие хүгжөөхэ hайн арга олгохо hэн.

Оратор иигэжэ бодоно: түсэб зохёодог түбэй зургаанууд Приморидо барайгар тариха томо бааза байгуулха тухай асуудал шэнжэн хаража үзэхэ ёhотой. Дальна Востогто 9 миллион шахуу гектар уhажуулагдаhан газар бии. Тэрэнэй миллион үлүүтэй гектарынь Приморидо байха юм. Энэ ехэ талмайн лаб хахадтэнь барайгар тарижа боломоор байха юм. Имагтал Приморииин хизаарта ойрын 5—10 жэл соо барайгарай ирригационно системые 240 мянган гектар болотор үргэдхэжэ, саашадаа 400 мянган гектар хүргэхэдэ болохо юм гэжэ тоо бодомжонууд харуулна.

Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Чернышев иигэжэ хэлэнэ: уласхоорондын коммунис хүдэлөөндэхи бэрхэшээлнүүдые дабаха хэрэгтэ, марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын бата үндэhөөр коммунис хүдэлөөнэй зэргые нягтаар жагсааха хэрэгтэ зорюулагдаhан КПСС-эй ЦК-гай политическэ хараа шугамые, бодото ябуулганууды, Хитадай Коммунис партитай харилсаа тогтоохо тухай КПСС-эй политическэ хараа шугамые. бодото ябуулгануудые примориинхид hайшаан дэмжэнэ. Бидэ болбол арадай Хитадтай, тэдэнэй Коммунис партитай хани барисаатай байхаяа үнэн зүрхэнhөө хүсэнэбди гэжэ нүхэр Чернышев мэдүүлнэ.

Литвагай компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **А. Ю. Снечкус** иигэжэ мэдүүлбэ: үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ совет Литва СССР-эй бүхы аха дүү республикануудтал адляар ажахын болон культурна байгуулалтадаа нилээд ехэ амжалта түйлаа. Долоон жэл соо промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 2 үлүүтэй дахин ехэ болоо. Харин даабарита тоонуудай ёhoop 1,8 дахин ехэ болохо гэжэ хараалагдаа бэлэй. Мүнөө Литвагай промышленность буржуазин эзэрхэжэ байhан үеынхидэ орходоо аяар 18 дахин ехэ продукци бүтээн гаргана.

Мүн Литовско ССР-эй хүдөө ажахышье хүгжэбэ. Хүдөө ажахымнай ажалшад тон эршэмтэйгээр хүдэлмэрилэн, газар таряалангайнгаа культурые саашадань дээшэлүүлнэ, хүдөө ажахыгаа улам ашаттай, тусхай мэргэжэлтэй болгоно, газараа ехээр уhална, тэжээл элбэгээр бэлэдхэнэ. Манайда мүн дутагдалнуудшье бии лааб даа гэжэ оратор хэлэнэ. Зарим ургамалнууд үшөөл бага ургаса үгэнэ, пропашной ургамалнуудай элдүүрилгэ багаар оньhожоруулагдана. Энэмнай саг зуурын дутагдалнууд юм. Хүдөө ажахыгаа республикынгаа болон ороноймнгоо бүхы экономикодол адляар улам хүгжөөхэ үргэн ехэ арга боломжонууд манда бии.

Партиимнай үндэhэ hуури бологшо эхин партийна организацинуудые бэхижүүлхын тула hүүлэй үедэ ехэ юумэ хэгдээ. Коммунизм байгуулгын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ коммунистнуудай бэелүүлдэг түрүү үүргэ, тэдэнэй нэрэ хүндэнь ходол ехэ боложо байна. Партиин Уставта хубилалта, нэмэлтэнүүдые оруулха тухай ЦК-гай тоосоото элидхэл дотор оруулагдаhан дурадхалнууд эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэрие улам hайжаруулхада туhалха, партийна организацинуудай дайшалхы шанарые бүри дээшэлүүлхэ байна.

Һайн hайн номуудай байдаггүй ушар кадрнуудай теоретическэ бэлэдхэлые улам hайжаруулгада hаалта болоно гэжэ оратор тэмдэглэбэ. Нийтэ-политическэ журналнуудта хэблэгдэдэг материалнууд партийна гэгээрэлдэ ябаад, эрдэмээ дээшэлүүлдэг хүнүүдтэ заримдаа туhа болодоггүй. Дээдэ hургуулинуудта зорюулагдаhан hайн hайн номуудые түргэн бэлэдхэжэ хэблэхэ хэрэгтэй. Тэдэ номуул дотор мүнөөнэй шаталахи марксизм-ленинизмын ухаан бодолой түйлалтанууд гүнзэгы hайнаар харуулагдаха ёhотой.

Республикын партийна организаци үзэл сурталай хүдэлмэриин хүсэ нүлөөе бүри дээшэлүүлнэ. Совет Литвагай ажалшадай үзэл бодолой гол шэнжэ шанарынь коммунис ёhоной дээдэ мэдэрэл, совет патриотизм мүн болоно. Фашис Германиие илаhaap 20 жэлэй ойтой, мүн Литвада совет засаг дахин тогтоhоор 25 жэлэй ойгоо дашарамдуулан, хүн зоной интернациональна талаарнь хүмүүжүүлхэ тушаа политическэ ехэхэн хүдэлмэри хэгдэнэ. Литвагай интеллигенци үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулхадаа партийна организацинуудта ехэ туhа хүргэнэ.

Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хэхэ, хүн зоной мэдэрэл дээшэлүүлхэ талаар бии байhан бүхы арга боломжо манай Литвагай партийна организаци хэрэглэжэ байна гэжэ нүхэр Снечкус хэлэнэ. Идеологическэ хүдэлмэри ябуулхадаа хүн бүхэнтэй түс-түсынь зарим дахан хөөрэлдэхэ хэрэгтэйбди. Хадаа шухала байна. Юундэб гэбэл, мүнөө үедэ дэлхэй дээрэ эсэргүү хатуу шанга идеологическа тэмсэл хэжэ байна, мүн буржуазин номнолынь манай хүнүүдэй үзэл бодолые мунхаруулхын тула багаханшье аргын байгаа hаа, hамбагай улам үргэдхэхэеэ оролдохо гээд нүхэр Снечкус хэлэнэ.

Манай делегаци тус съездын делегадуудта иигэжэ баяртайгаар мэдээсэхэ байна: Литвагай ажалшад партиин XXIII съездын хүндэлэлдэ абаhан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Манай республикын ажалшад мүнөө эндэ hууhан делегадуудтал адляар съездымнай хүдэлмэриин хойноhоо баяр баясхалантайгаар анхаран хаража байна.

Франциин компартиин генеральна секретарь **Вальдек Роше** гэгшын трибунада гарахадань съезд амаршална.

Манай орон дотор Ленинэй партиин съезднүүдые уласхоорондын ехэ удха шанартай хэрэг гэжэ тоолодог юм. Советскэ Союзай түгэлдэр хүсэнинь эб найрамдалай, арадуудай аюулгүй байдалай хэрэгтэ зорюулагданхай. Энээндэнь бүхы дэлхэйн ажалшад, үнэн сэхэ хүнүүд илангаяа баяртай байдаг юм гэжэ Вальдек Роше мэдүүлнэ.

Танай жэшээгээр Франциин коммунистнууд өөрынгөө арад зонсой зол жаргалай түлөө тэмсэнэ. Хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлые, бүхы демократическа, түрүү хүсэнүүдэй холбоо барисаае түйлаха хэрэгтэ манай Коммунис парти гол анхаралаа табина.

Америкын зонхилоншодой манай орон дотор эзэрхэлгэ баалалта хэдэг ябадалда эсэргүүсэн, энээнhээ уламжалан гарадаг айхабтар аюултай үршагта ябадалда эсэргүүсэн, бидэ эгээл эхинhээ хойшо тэмсэдэг байгаабди. Мүнөө үедэ дэлхэй дээрэхи хүсэнүүд социализмын аша туhада хубилба, империалистнуудай хоорондохи зүрилдөөнүүд улам хурсадаба. Иимэ эрхэ байдалда Франциин правительство манай оронийе Америкын эзэрхэлгэ баалалтаhaa сүлөөлхэ тушаа, уласхоорондын харилсаанай бүри бодомжотой политика ябуулдаг болохо тушаа хэмжээнүүдые абаба. Эгээл иимэhээ де Голль Атлантическа союзда үнэн сэхэ байhан тухайгаа мэдүүлбэшье, Хойто-атлантическа пактын сэрэгэй организациhaa Франциин гараха тухай шиидхэбэри абаба.

Гансаараа засаг бариха ябадалай урдаhaa тон эрид шангаар тэмсэхэ зуураа, бидэнэр эб найрамдал, национальна бэеэ даанхай байдал түйлаха хэрэгтэ зорюулагдаhан али бүхы хэмжээнүүдые дэмжэнэбди, тиимэ хэмжээнүүдэй бэелүүлэгдэхэ тухай бидэ хододоо оролдодог байгаабди гэжэ Вальдек Роше онсолон тэмдэглэнэ. Франциин республикын президент июнь hарада танай орэноор ябахаяа ерэхэнь гэhэн мэдээсэлые бидэ бүхы Франциин арадтай хамта ехэ ханалтайгаар угтаабди.

Франциин, Советскэ Союзай хоорондо экономическа, культурна болон политическэ hайн харилсаа тогтоохо хэрэг манай хоёр арадуудай аша туhада, Европын аюулгүй байдалай аша туhада, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдал тогтоохо хэрэгтэ тон шухала байна. Гэхэтэй хамта, бидэ де Голлиин ябуулдаг гадаадын политикын бусад зарим талануудтань эсэргүүсэн тэмсэдэгбди. Жэшээнь, атомна шанга хүсэ байгуулха гэдэг политикадань эсэргүүсэн тэмсэдэгбди. Юундэб гэбэл, атомна шанга хүсэн гээшэнь Францида аюулгүй байдал огто хангахагүй, харин ядерна зэбсэгыел дэлгэрүүлхэ байна. Эгээл иимэhээ бидэнэр манай ороной бусад демократическа партинуудтай хамта Франциин атомна промышленностиие амгалан байдалай юумэ хэдэг болгохын түлөө, ядерна зэбсэгые тараахагүйн түлөө, ядерна зэбсэг туршалгые хорихо тухай московско договорые баталхын түлөө, бүү зэбсэг хураалгые бүгэдэ нийтээрэ хинахын түлөө тэмсэнэбди.

Энээнтэйгээ нэгэн хамта Баруун Германида милитаризмын улам хүсэтэй болохо ябадалай урдаhaa эсэргүүсэн, баруун Германида ядерна зэбсэг үгэхэ ябадалда эсэргүүсэн, Германитай хиллэдэг мүнөөнэй хилые үлөөхын түлөө, Европодо аюулгүй байдал эмхидхэхын түлөө, Германска Демократическа Республикые мэдэрхын түлөө тэмсэнэбди.

Франциин коммунистнууд Вьетнамай ажалшадай алдарта партитай, Урда Вьетнамые сүлөөлэлгын баатар национальна фронттой hаналаа бүрин нэгэдэнхэй байна гэжэ Вальдек Роше мэдүүлнэ.

Америкын империалистнууд хадаа дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй арсалдаануудта найдан горидожо байна гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, оратор иигэжэ хэлэбэ: эб найрамдалай түлөө. национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэдэг бүхы хүсэнүүдэй нэгэн хамта ябажа, вьетнам арадай баатар тэмсэлые эдэбхитэйгээр дэмжэхэ шухала байна.

Эгээл иимэhээ бүхы социалис оронууд, бүхы коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинууд вьетнам арадта нэгэн hаналтайгаар, хүсэ шадалаа нэгэдүүлэн туhалха ёhотой. Бидэнэр коммунистическэ болон хүдэлмэришэдэй партинуудай бэеэ даанхай байхын түлөөбди, юундэб гэбэл, эдэ партинууд өөhэдынгөө оронуудай тодорхой эрхэ байдалтай зохилдуулан политикаяа бэелүүлхэ ёhотой. Зүгөөр тиихэ зуураа, бидэ иигэжэ тоолонобди: империализмын урдаhaa эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө, национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө, демократиин, социализм, коммунизмын түлөө илалта түгэлдэрөөр тэмсэхын тула дэлхэйн бүхы коммунис хүдэлөөн марксизм-ленинизмын гол ёhонуудта үндэhэлhэн нийтэ шухала генеральна хараа шугамтай байха ёhотой. Советскэ Союзай Коммунис партиин сэсэн мэргэн хараа шэглэлые, 1957 оной Декларации дотор, 1960 оной Мэдүүлгэ дотор бэшээтэй гол үндэhэ ёhонуудые хамгаалгада зорюулhан КПСС-эй оролдолгонуудые, бидэ бүхэншье ехээр сэгнэнэбди.

Богонихон завсарлалгын hүүлээр **Д. С. Полянский** түрүүлэгшээр hууба.

— **Чехословакиин** Коммунис партиин зүгhөө, Чехословакиин Социалис Республикын арадай зүгhөө Советскэ Союзай Коммунис партида, тэрэнэй XXIII съезддэ, бүхы совет арадта бидэнэр нүхэрэй ёhоной халуун амаршалга хүргэнэбди! — гээд Чехословакиин Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь **Антонин Новотный** өөрынгөө үгые эхилээ. Тэрэниие съезддэ хабаадагшад хани халуунаар угтаа.

Чехословакиин коммунистнууд, манай ороной ажалшад XX, XXI болон XXII съезднүүдэй шухала шиидхэбэринүүдээр тодорхойлогдоhон хараа шугамые үргэлжэлүүлhэн XXIII съездын хүдэлмэриин хойноhоо угаа ехэ анхаралтайгаар ажаглан хаража байна гээд тэрэ үргэлжэлүүлэн хэлээ. Советскэ Союзда коммунизмын материально-техническэ үндэhэ hуури байгуулха зорилгонуудые саашадань шиидхэлгэдэ, марксизм-ленинизмын теори болон дүршэлые саашадань хүгжөөлгэдэ энэ съезд лаб туhалха байна. Совет Социалис Республиканууд Союз хадаа бүхы дэлхэйн социалис, революционно болон түрүү хүсэнүүдэй, эб найрамдалай гол фронтын политическэ гол түшэг тулгуурынь болоно гээд нүхэр Новотный мэдүүлээ. Ленинскэ гадаадын политикые бэелүүлдэг Советскэ Союз арадуудай аюулгүй байдалай, эрхэ сүлөөгэй гол хэрэмынь болоно.

Чехословакиин Социалис Республика гадаадын политическэ ажал ябуулгаяа эрхилхэдээ, эб найрамдал хангаха, бүхы дэлхэй дээрэ демократиин, эрхэ сүлөөгэй болон дэбжэлтын хэрэгэй хүгжэхэ эрхэ байдал бии болгохо зорилгоор Советскэ Союзай Коммунис партиин, Совет гүрэнэй гаргадаг хүсэлэл оролдолгые дэмжэнэ.

Мүнөө үедэ эдэ зорилгонууд түрүүшын ээлжээндэ табигдана гэжэ бидэнэр тоолонобди. Юуб гэхэдэ, уласхоорондын коммунис хүдэлөөн дотор гарадаг арсалдаа алгасалдаае, социалис оронуудай хоорондохи нэгэдэлэй hуларалые империализмын эзэрхэг түримхэй хүсэнүүд контрреволюционно болон булимтархы түсэбүүдээ бэелүүлхын тулада хэсэглэдэг байна.

Вьетнамай Демократическа Республикада эсэргүү, вьетнам арадта эсэргүү сэрэгэй эзэрхэг түримхэй ябуулга, хархис бүлэгүүдтэ засаг түрые дамжуулан үгэхэ аргаар зарим оронуудта шэнэ түхэлэй колониалис эзэрхэлгые hэргээлгэ, коммунистнууд болон түрүү үзэлтэй хүнүүдые олоор алалга хюдалга — эдэ бүгэдэ мүнөөнэй империалис ёhоной аюултай политикын нэгэ хубинь болоно тээшэ. Энэ политикань Европодо ямар шэнжэтэйгээр харагданаб гэхэдэ, США-гай гол союзник—Германиин Федеративна Республика үhөө нэхэхэ политикые баримталхадаа, бүгэдэ нийтын эб найрамдалда улам бүри ехэ аюул тохёолдуулдаг боложо байна гээд нүхэр Новотный үргэлжэлүүлэн хэлээ.

Эб найрамдалай болон дэбжэлтын бүхы хүсэнүүдэй гол түшэгынь бологшо уласхоорондын коммунис хүдэлөөе тиимэ оршон байдалда нягтаар жагсааха шухала гээд үгэ хэлэгшэ мэдүүлээ. Өөрыгөө хамгаалха хэрэгтэнь Вьетнамай Демократическа Республикада Советскэ Союзай, манай республикын болон бусад социалис оронуудай үзүүлдэг политическэ болон материальна туhаламжые арьбадхаха шухала. Тиихын тула бүхы социалис оронууд, уласхоорондын бүхы коммунис хүдэлөөн хамтаараа нэгэдэмэл ябуулга хэхэ ёhотой.

Социалис гүрэнүүдэй нэгэдэл, Варшавска договорой организациие саашадань бэхижүүлгэ, бүхы революционно хүсэнүүдые нягтаар жагсаалга, тэдэнэй хамтын ябуулга Латиин Америкэдэ, Ази, Африка болон Европодо хархис хүсэнүүдэй доботолгые сухарюулан зогсоохо hэн гэжэ бидэнэр тоолонобди гээд үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Уласхоорондын коммунис хүдэлөөнтэй холбоотоо таhалдуулhанаа үндэhэлэн баримталха hэдэлгэнүүд, hанал бодолойнгоо ондо ондоо, ямар нэгэн политическэ гү, али теоретическэ асуудалнуудаар тон ехээршье алгасалдадаг байhые шалтаг болгон, империалистнуудта эсэргүүсэн, бусад партинууд болон оронуудтай хамтаараа тэмсэхэhээ арсаха гээшэ иимэ доботолгын хогдэжэ байhан үедэ тон буруу гээд нүхэр Новотный онсолон тэмдэглээ.

Чехословакиин Коммунис партиин ажал хэрэг болон түсэбүүд тухай нүхэр Новотный хөөрөө. Социалис Республикые, тэрэнэй бүхы хүсэнүүд болон арга боломжонуудые хүгжөөлгэтэй холбоотой харюусалгатай шиидхэбэринүүдые абаха үедэ тэрэнэй хэлэhэнэй ёhoop партинь ороод байна.

Советскэ Союзтай политическэ, экономическа болон союзническа харилсаа холбоо хүгжөөхэ гээшэ манай социалис обществын саашанхи хүгжэлтые хангаха гол нүхэсэл гэжэ бидэ тоолонобди гээд тэрэ хэлээ.

— Республикын экономико болон соёл культурын хүгжэлтэ манай олонациональна Эхэ ороной аха дүү арадуудай асари ехэ туhаламжын үрэ дүн, манай партиин ленинскэ сэсэн мэргэн национальна политикын илан мандаhанай гэршэ болоно гэжэ Таджикистанай ажалшад hайнаар ойлгоно,—гээд Таджикистанай Коммунис партиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **Д. Расулов** хэлээ.

Республикын арадай ажахые хүгжөөлгэдэ табан жэлэй туршада 1 миллиард 407 миллион түхэриг—урда тээхи арбан табан жэлэйхидэ орходоо ехэ мүнгэ зөөри hомологдоhон байгаа. Табан жэлэй турша соо республикын промышленностиин бүхы продукци 54 шахуу процентээр, хүдөө ажахын—39 процентээр нэмэhэн байна. Тараан ажалай болон мал ажалай продуктнууд гүрэндэ эли бодо ехээр худалдагдадаг болоо, хүн зоной байдал улам hайжараа.

КПСС-эй ЦК-гай сентябриин болон мартын Пленумуудhээ хойшо багахан сагай үнгэрбэшье, тэдэнэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлгын үрэ дүн эли тодоор харагдадаг болоо. Хүнүүдэй ажалай эдэбхи хэшээл, нийтын хэрэгэй амжалтануудаар hонирхолго дээшэлээ, ажалай бүтээсэ нэмээ. Партиин хараалhан экономическа хэмжээнүүд үйлэдбэриин хүгжэлтые элитээр дээшэлүүлгэдэ, колхоз, совхозуудай экономикые бэхижүүлгэдэ туhалаа.

Нёдондо жэлдэ Таджикистанай хлопок ургуулагшад гүрэндэ хэзээ хэзээнэйхиhээ ехэ хэмжээнэй хлопок тушааhан байна. Дунда зэргээр гектар бүриhөө 26,7 центнер сэбэрлэгдээтүй хлопок, тэрэ тоодо 27,5 центнер нарин hэбэрдэhэтэй сортын хлопок хуряагдажа абтаhан байна. Хүдөө ажахын хэдэ хэдэн продуктнуудые худалдан абалгын сэнгэй дээшэлүүлэгдэhэнэй, налогой шэнэ политикын, шэн зоригто ажал хүдэлмэриин ашаар 1965 ондо урда тээхи жэлэйхитэйнь сасуулбал республикын колхозуудай мүнгэн олзо 70,4 миллион түхэригөөр гү, али 22 процентээр нэмэhэн байна.

Материальна үйлэдбэридэ хүдэлдэг хүнүүдэй ажал хүдэлмэридэ хамаатай экономическа шэнэдхэлгэhээ уламжалан, партийна хүтэлбэриин онол аргануудые саашадань наринжуулан hайжаруулха хэрэгтэй болоно. ЦК-гай октябриин болон ноябриин Пленумуудэй hайн нүлөөгөөр республикын партийна организацинуудай ажал ябуулгада олон шэнэ, hонирхолтой, туhатай юумэнүүд бии болоо.

Колхозникуудай бүхэсоюзна гурбадахи съезд зарлаха тухай КПСС-эй ЦК-гай шиидхэбэриие үгэ хэлэгшэ hайшаагаа.

Хүдөө ажахые саашадань дэбжээхэ зорилгонуудые бэелүүлхын тулада хүдөө нютагуудтахи барилгые hайжаруулха хэрэгтэй. Энэ асуудал шухала болонхой. Манай hанамжын ёhoop эндэ олон юумэн проектнэ организацинуудые бэхижүүлгэhээ, хүдөөдэхи барилгые подрядна аргаар хэдэг бололгоhоо дулдыдаха байна. Эрдэм ухаанда үндэhэлэн проектнүүдые зохёодог болохо саг тулажа ерээ. Мүнөө проектнүүдые зохёохо доо сагай уларилай эрхэ байдалые, хүдөөгэй зоной ажаhуудалай онсо шэнжые, хүгжэлтын саашанхи хараа замые анхаралдаа абадаггүй байха юм.

Хүдөө ажахын зарим түхэлэй продукциин үлүү гарахада тэдэниие буйлуулхын тулада колхоз, совхозуудта үйлэдбэриин бааза байгуулбал туhатай гэжэ бидэнэр тоолонобди. Энэ хадаа колхоз, совхозуудта хүшэр бэлохогүй, гаргашань түргэнөөр харюулагдаха. Зохихо министерствэнүүд, проектнэ болон научна эмхи зургаануудай энэ хэрэгые hайнаар хаража үзэхэнь шухала тэжэ hанахаар байна.

—Манайда, парти доторнай мүнөө жиирэй hайн харилсаан тогтоогдоо, энэ хадаа партийна ёho заншалай болон хүдэлмэриин ленинскэ түримые харуулна.

Удаань съездын мандатна комиссиин элидхэлые делегадууд шагнаа. Энэ элидхэлые комиссиин түрүүлэгшэ **И. В. Капитонов** хэhэн байна.

Мандатна комиссиин элидхэлые съезд нэгэн дуугаар баталаа.

Румыниин Коммунис партиин ЦК-гай генеральна секретарь **Николае Чаушеску** Румыниин Социалис Республикын коммунистнуудай болон ажалшадай зүгhөө съезддэ, бүхы коммунистнуудта, бүхы совет арадта халуун амаршалга хүргөө, хани барисаанай, интернациональна hанал нэгэдэлгын мэдэрэлые дамжуулаа. Зал соо альга ташалган болоо...

Танай ороной түйлаhан элитэ ехэ амжалтануудаар румын арад бүхы сэдьжэ зүрхэнhөө баясана гээд Николае Чаушеску саашань хэлээ. Совет экономикодо болоhон гүнзэгы ехэ хубилалтанууд, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй бурьялма түргэн ургалта Советскэ Союзые мүнөөнэй дэлхэй дээрэхи түгэс экономическа хүсэ шадалтай, тон томо индустриальна гүрэн болгоо.

Советскэ Союзай түйлалтанууд — совет арадай баатарлиг, зохёон байгуулхы, шэн зоригто ажалай, Советскэ Союзай Коммунис партиин эмхидхэлэй болон политическэ ажал ябуулгын үрэ дүн — дэлхэйн социалис байгуулалтын экономическа, политическэ, сэрэгэй хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ шухалын шухала туhа нэмэри болохоhoo гадна, бүхы дэлхэй дээрэ социализмын, дэбжэлтын хүсэнүүдэй нүлөөнэй ургалгада горитойгоор туhална.

Шэнэ табан жэлэй түсэбэй Директивэнүүдые тодорхойлходоо. ороной саашанхи хүгжэлтын зорилгонуудые хараалхадаа, Советскэ Союзай Коммунис партиин съезд арадай ажахын, эрдэм ухаан болон соёл культурын, бүхы нийтын ажабайдалай шэнэ дэбжэлтын, коммунизмын замаар танай Эхэ ороной саашадаа дабшаха, зоригжуулхы хараа зам нээжэ үгэнэ. Хүндэтэ нүхэдүүд. эдэ асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ түгэлдэр амжалта түйлахыетнай таанадта хүсэнэбди.

Социалис общество байгуулгада румын арадай түйлаhан амжалтанууд тухай нүхэр Чаушеску хөөрөө.

Хани барисаанай болон союзай, экономикын, техникын, эрдэм ухаан болон соёл культурын талаар нүхэрэй ёhоной холбоо барисаанай бата бэхи харилсаан румын болон совет арадуудай хоорондо, манай оронуудай хоорондо хүгжэжэ байна гээд тэрэ үргэлжэлүүлэн хэлээ. Румыниин Коммунис партиин болон Советскэ Союзай Коммунис партиин хоорондохи аха дүүгэй холбоон, нийтын шэнэ байгуулалта зохёолгодохи дүй дүршэлөө халан абалсалга улам үргэн боложо байна.

Бүхы социалис оронуудтай хани барисаа, аха дүүгэй холбоо байгуулха ябадалые гадаадынгаа политикын гол хуби болгохо зуураа, Румыниин Социалис Республика олониитынь байгуулалтаhaa дулдыдангүйгөөр бүхы гүрэнүүдтэй харилсаа холбоо хүгжөөлсэнэ.

Бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсадаг, эб найрамдалай хэрэгтэ аюул тохёолдуулдаг империалис этэгээдүүдэй эзэрхэг түримхэй ябуулгые манай орон буруушаана гээд нүхэр Чаушеску саашань хэлээ. Вьетнамда США-гай хэжэ байhан империалис эзэрхэг түримхэй ябуулгые болюулха. бүхы хариин сэрэгүүдые гаргаха, Женевскэ хэлсээнүүдые сахиха тухай манай ороной парти, правительство эрид шанга эрилтэ хэнэ. Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө вьетнам арадай хэжэ байhан үнэн зүб тэмсэлые дэмжэнэ.

Демократиин болон социальна дэбжэлтын түлөө, мүн империалис этэгээдүүдэй эзэрхэг түримхэй түсэбүүдтэ эсэргүүсэн, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалхын түлөө хамаг губинуудтахи угаа ехэ хүсэнүүд мүнөө тэмсэл хэжэ байна. Социалис оронуудай, уласхоорондын коммунис, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй, империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нягта жагсаал энэ hайн hайхан тэмсэлэй илалта түйлаха горитойхон нүхэсэл болоно гээшэ.

Аха дүү партинуудай хоорондохи харилсаанай гол ёho заншалые шууд хэрэглэлгэ, али алинайнгаа hонирходог асуудалнуудые бэе бэеэ хүндэлэлсэхэ ябадал баримталан үнэн зүрхэнhөө, нүхэрэй ёhoop зүбшэн хэлсэлгэ энэ нэгэдэлые түйлаха, бэхижүүлхэ хэрэгтэ шиидхэхы удха шанартай гэжэ ажабайдал харуулаа.

Коммунис хүдэлөөндэхи бэрхэшээлнүүд яhала дабагдахаар, бүхы партинуудай харюусалгаяа хүсэд мэдэрэн оролдолго болон тэсэбэри гаргаа hаа, арсалдаануудай, можо бололгын гүнзэгырэлгэдэ hаад ушаруулхада, мүн коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэл болон нягта жагсаалые аршалан хамгаалхада үшөө

хожом болоогүй гэжэ манай
тоолоно. Марксизм-ленинизмы
летарска интернационализмы
доро коммунис партинуудые
дүүлдэг хамтымнай үг зорил
hанал бодолойнгоо талаар ал
дагhаамнай булюу гэжэ этиг
hанаа элирхэйлэн мэдүүлхэ
Румыниин Коммунис парти со
оронуудай уласхоорондын ко
хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижү
туhалхын тулада саашадаашье
хүсэлэл оролдолгоёо гаргаха.

Румын-совет аха дүүгэй ха
рисаанай хүндэлэлдэ, социали
нуудай, уласхоорондын комму
дэлөөнэй нэгэдэлэй хүндэлэлд
рюулан, нүхэр Чаушеску юро
дые табяа.

Венгриин хүдэлмэришэнэй
лис партиин ЦК-гай
дэхи секретарь **Янош Кадар**
бүнын дэргэдэ ерэхэдэ
дүүд удаанаар альга
Үзэгдөөгүй ехэ бэрхэшээлнүүд
бан, совет арад хүн түрэлтэн
табихадаа. табиhан зорилгону
шээ урагшаа дабшана. коммун
щество байгуулна гээд тэрэ
КПСС-эй XX, XXII съезднүүд
хэтэ замдахи шухала шатану
боложо үгөө.

Уласхоорондын орёо оршо
далда съезд хүдэлмэрилжэ бай
үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглэ
сорон hалажа байhанаа ма
империалистнууд эзэрхэг ту
ябуулгаяа улам шангадхана. Э
лаа Урда Вьетнамай арадта,
май Демократическа Республ
эсэргүүгээр эзэрхэг түримхэй
га hужэрөөhэн США-гай им
лизмда хамагай түрүүн хам
Иимэ оршон байдалда hэрим
тэй байха. империализмда эсэр
сэнүүдэй нягта жагсаалтай
эрмэлзэхэ. Вьетнамда, доот
дайрагдажа байhан бусад ара
үрэ ехэтэйгээр туhалха шух

Эдэ бүгэдые хараада абан,
риин Арадай Республика хам
рүүндэ Советскэ Союзтай, со
оронуудтай нэгэдэл болон ха
холбоогоо саг үргэлжэ бэхиж
Социализм болон эб найрам
хамгаалгада шухалын шухала
дүүргэдэг уласхоорондын орг
цинуудые — Варшавска дог
организациие болон Эконо
Харилсан туhалалсалгын Совет
ри үрэ ехэтэй болгохые бидэнэ
долог байнабди.

Империалистнууд урагша
буруу hурэхэ, дэлхэйн дайн з
лагдажа шадаха гэжэ бидэнэр
нобди. Юуб гэхэдэ, агууехэ Со
Союзай, социалис оронуудай,
сүлөөгэй түлөө тэмсэдэг арад
эб найрамдалай түрүү хүдэлөө
нэгэдэмэл хүсэн илагдашагү

Социалис оронуудай, уласх
дын коммунис хүдэлөөнэй нэг
байха эрмэлзэлтэдэ мүнөө үед
бологшод hаад ушаруулна. Энэ
гань уласхоорондын оршон б
орёо болгоно, социализмын
тэдэ hаад ушаруулна, импери
нуудта туhална. Зүүнэй үзэл
мэ ехээр баримталдаг балмад
зашада, национализмда, совет
эсэргүү үзэгдэлнүүдтэ, ревизи
да болон бусад бүхы хорото
нүүдтэ эсэргүүсэн ВСРП тэ
нэ.

ВСРП болон КПСС-эй полит
хүсэд hайн нэгэдэлтэй. Уласх
дын коммунис хүдэлөөнэй гене
стратегическэ хараа шугамые
болон 1960 онуудта Москвада
hон зүблөөнүүд тодорхойлон
лаа hэн. Энэ хараа шугамай з
hыень ажабайдал гэршэлэн
лаа, энэ хараа шугам бүхы
дээрэхи революционно хүс
нүлөө ехэтэй зэбсэгынь саа
байха. Энэ хараа шугамай ту
дэнэр тэмсэдэг байгаабди, са
шье тэмсэхэбди. Гитлеровск
стнуудhaa венгер арадые сү
фашистнуудай hужэрөөhэн
тэрэниие зайсуулан гаргажа,
национальна туhаламжа
революцида харша үймөөе
дань зохёон байгуулхы амгал
дань туhаламжа үзүүлhэ
Советскэ Союз тухай Янош Ка
баясхалантайгаар хэлээ. Гү
хани барисаан, харилсаа хо
гэ үзэл бодолдо болон үг
үндэhэлдэг союзническа
СССР ВНР хоёрые холбодог.
боон саг зуурын шэнжэтэй
рин үни холоhoo хойшо
бата бэхи, хэтэ мүнхын хо
лоно. Марксын, Энгельсэй,
замаар, социализм болон
мын замаар эсэсэйнгээ ила
манай партинууд, манай
совет болон венгер арадууд
хамтааран дабшахал.

Өөhэдыгөө «ёhотойл»
нууд-ленинецүүд гээшэбди
лодог аад, совет орондо ха
болон түрүүлхые hэдэдэг за
шүүлэй мүнөө бии. байhан
халтай гээд нүхэр Кадар са
лаа. Советскэ Союзда
рэй ёhoop хандалга инте
лизмын гол удхань байгаа,
шье байhaар гэhэн hанал
венгер коммунистнууд ба
Совет үүдтэ эсэргүү комму
байгаагүй, байhаашьегүй,
байхагүй! Совет нүхэдтэй
мунистнууд хүсэдөөр, шуу
hаналаа нэгэдэнэ гэжэ ма
манай делегаци иимээр лэ h
нал даа.

— Советскэ Союз, совет
рэнэй ленинскэ Коммунис па
даха болтогой! Венгер-совет
рисаан мандажа, үдэр ерэ
бэхижэжэ байг лэ! гээд нүх
үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Тиигээд съездын үдэрэй
дүүрэhэн байна.

КПСС-эй XXIII СЪЕЗДЫН ДЕЛЕГАДУУД—МОСКВИЧУУД

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шудхалгын цехэй стерженица, Социалис Ажалай Герой Клавдия Давыдовна Емельянова-Щукина Лихачевой нэрэмжэтэ автозаводто гуша гаран жэлдэ хүдэлмэрилжэ байhан. К. Д. Емельянова—Щукина (тэг дундань) стерженица Н. М. Елагинаа ажалай түрүү онол аргатай танилсуулжа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Владимир Ильичэй нэрэмжэтэ электромеханическа заводой слесарь-инструментальщик Сергей Антонович Антонов партиин XXII съездын делегат байhан. Мүнөө Москвагай коммунистнууд С. А. Антоновто дахинаа этигэл найдабари үзүүлжэ, XXIII съездын делегадаар hунгаа.

ТАСС-ай фотохронико.

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд

КПСС-эй XXIII СЪЕЗДЫН МАНДАТНА КОМИССИИН ЭЛИДХЭЛ

Нүхэр И. В. КАПИТОНОВОЙ элидхэл

Нүхэдүүд! Партиин XXIII съездын хүдэлмэри манай орон доторхи политическэ, ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэржэ байна. Парти арад хоёрой эбдэршэгүй нэгэдэлые, ленинскэ хараа шугамда, марксизм-ленинизмын агууехэ тугта Советскэ Союзай Коммунис партиин үнэн сэхэ байhаниие съезд шэнэ хүсэтэйгөөр харуулна.

КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневэй хэлэhэн Центральна Комитедэй отчёто элидхэл дотор совет байгуулалтын ажабайдалда партиин урга… байhан үүргэ үнэншэмөөр харуулагдаа, XXII, XXIII съезднүүдэй хоорондохи үедэ КПСС-эй политическэ, эмхидхэлэй ажал ябуулгын бүхы талын шэнжэлэл үгтөө. Элидхэл дотор коммунис байгуулалтын, олон улас хоорондын коммунис, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй хүгжэлгын теориин, практикын шухалын шухала асуудалнууд тодорхойлогдоо, ороной экономикые саашадань дэбжээлгын, совет хүнүүдэй ажаhуудалые hайжаруулгын харгы зам хараалагдаа.

Партиин хэлбэришэгүй зориг хүсэлые тодорхойлон, Центральна Комитет партийна ажабайдалай ленинскэ гуримые, хамтаараа хүтэлбэрилгын жама ёhые сахиха шууд хараа шугам бэелүүлнэ. Энээниие КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1964 он), мүн удаадахи Пленумүүд харуулаа. Центральна Комитет субъективизмые, политическэ, ажахын зорилгонуудые экономическа хуули ёhонууд ба эрдэм ухаанай болон практико дүй дүршэлэй туйлалтануудые хараадаа абангүйгөөр шиидхэхэ оролдолгые шууд сэхээр буруушаагаа. Парти болбол совет обществын ажабайдалай бүхы талые хүтэлбэрилхэ хэрэгые нарижуулан hайжаруулха хэмжээнүүдые зохеогоод, тэдэниие шууд бэелүүлжэ байна. Парти, манай орон дотор ажахын болон соёл культурын байгуулалтын шэнэ, бүри ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ туhалдаг бодото зохёон байгуулхы оршон байдал байгуулагдаа.

КПСС-эй XXIII съездын урда тээ партийна эхин организацинуудта отчёто-hунгуулиин суглаанууд, районуудай, городуудай, областьнуудай, хизаарнуудай конференцинүүд, союзна республикануудай компартинуудай съезднүүд боложо үнгэрөө. Тэдэ бүгэдөөрэн нэгэн hаналтайгаар, ажал хэрэгтэй нягта холбоотойгоор үнгэржэ, партийна олонхиин ургаhан эдэбхи үүсхэлые тодорхойлоо. Тэдэнэй гол анхаралда экономикые саашадань хүгжөөлгын, …тын үйлэдбэриин ашаг олзые дээшэлүүлгын, эмхидхэлэй-партийна, соёл сурталай хүдэлмэриин шэнэ арга, дүршэл hайжаруулгын асуудалнууд табигдаа. Суглаанууд, конференцинүүд, съезднүүд дээрэ коммунистнууд партиин дотоодын, гадаадын политикые, дэлхэйн социалис хани барисаанай нэгэдэлые, олон улас хоорондын коммунис хүдэлөөнэй жагсаалые бэхижүүлхэ талаар Центральна Комитедэй абаhан хэмжээнүүдые нэгэн hаналаар дэмжээ.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдэй түсэлые бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэхэ хадаа партиин хараалhан түсэбүүдые коммунистнууд, бүхы ажалшад халуунаар дэмжэжэ, тэдэниие бэелүүлхэ эршэ зоригоор түгэс гэжэ харуулба.

Үзэл сурталайнгаа талаар хатуужаад, ленинскэ Центральна Комитедые тойрон, нягта жагсаалтайгаар манай парти өөрынгөө XXIII съездэ ерээ. Тэрэ хэдаа коммунизм байгуулгын замаар совет арадые бата найдамтайгаар хүтэлбэрилжэ ябана.

Нүхэдүүд!

Мандатна комисси делегадуудай эрхэ түлөөлэлгые шалгажа үзөөд, иигэжэ элидхэхэ гэжэ тоолобо. КПСС-эй XXIII съездэ 4943 делегат hунгагдаа, тэрэ тоодо, 4620 хүн hунгаха эрхэтэйгээр, 323 хүн зүбшэхэ эрхэтэйгээр. КПСС-эй Уставтай бүрин зохилдуулагдан, Центральна Комитедэй тогтооhон hунгалтын гуримай, түлөөлэлгын нормын ёhоор бүхы делегадууд hунгагдаа гэбэл: партиин хоёр хахад мянган гэшүүдэй үмэнэhөө нэгэ делегат шиидхэхэ эрхэтэйгээр, партиин гэшүүндэ кандидат байhан хоёр хахад мянган хүнhөө — нэгэ делегат зүбшэхэ эрхэтэйгээр эльгээгдэhэн байна.

Бүхы делегадуудай түлөөлэлгые үнэн зүб дээрэ мандатна комисси тоолобо. Съездэ 4619 делегат шиидхэхы эрхэтэйгээр, 323 делегат зүбшэхэ эрхэтэйгээр хабаадана. Нэгэ делегат хүндэтэй шалтагаанаар ерээгүй.

Партийна организацинуудhаа ерэhэн эгээн томо делегаци гэбэл: манай Эхэ ороной түб — Москвагай — 311 хүнhөө, Ленинградай область — 187, Москвагай область — 154, Ростовско — 91, Горьковско область — 83, Краснодарска хизаар — 83, Свердловско область — 81 хүнhөө бүридэнэ.

Союзна республикануудай компартинуудай делегацинууд эдэ шэнээн хүнүүдтэй гэбэл: Украина — 847 хүн, Казахстан — 204, Белорусси — 158, Узбекистан — 140, Грузи — 111, Азербайджан — 92, Латви — 48, Армени — 47, Литва — 42, Молдави — 40, Киргизи — 38, Туркменистан — 30, Таджикистан — 30, Эстони — 27 хүн.

XXIII съездын делегадууд коммунистнуудай 12 миллионhоо олон тоотой армиие түлөөлнэ. Мүнөө партида 11 миллион 673 мянган гэшүүд, партиин гэшүүндэ 737 мянга 403 кандидадууд тоологдоно. XXII съездын hүүлээр манай парти 2 миллион 755 мянга 74 хүнөөр олошороо. Энэ хадаа арадай дунда партиин үндэр дээдын нэрэ зэргэтэй болоhониие, олониитэтэй тэрэнэй холбоо барисаанай бэхижэhэниие гэршэлнэ.

Нүхэр Леонид Ильич Брежневэй элидхэл дотор партиин доторой ажабайдалэй, партиин зэргэнүүдые саашадань бэхижүүлгын асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаа. Эмхидхэлэй, үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие нарижуулан hайжаруулха тухай, КПСС-эй Устав дотор хэгдэхэ хубилалтанууд тухай элидхэл дотор найруулагдаhан дурадхалнууд коммунистын нэрэ зэргые саашадань үргэхэ, партийна организацинуудай эдэбхи үүсхэлые хүгжөөхэ, парти доторой демократиие үргэдхэхэ хэрэгтэ шэглүүлэгдэнэ. Хараалагдаhан хэмжээнүүдые бэелүүлгэ партиин бүхы эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриин шэнэ дэбжэлтэдэ туhалха юм.

Манай парти хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай болон интеллигенциин мэдэрэл сэхэтэй эгээн түрүү хүнүүдые нэгэдүүлдэгынь элитэ. Энэнь съездэ ерэhэн делегадуудай составааршье тодорхойлогдоно. Тэдэнэй дунда хүдэлмэришэд болон колхознигууд, инженерно-техническэ болон ажахын хүдэлмэрилэгшэд, конструкторнууд болон эрдэмтэд, партийна, гүрэнэй болон ниитын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, литература болон искусствын ажал ябуулагшад, Совет Арми болон Флодой сэрэгшэд бии.

XXIII съездэ социалис индустриин хүдэлмэрилэгшэд олоороо ерээ. 1577 делегат промышленностиин, барилгын, транспортын болон харилсаа холбооной предприятинуудта хүдэлнэ. Тэдэнэй олониинь арадай ажахые техническэ талаар хүгжөөлгэдэ шиидхэхы үүргэ дүүргэдэг hалбаринуудта хүдэлнэ, тэрэ тоодо, машина бүтээлгын промышленностьда — 255 делегат, металлургиин — 142, нефтиин ба химиин — 131, шулуу нүүрhэнэй промышленностьда — 81 делегат. 192 делегат коммунистнууд-барилгашадые түлөөлнэ. 249 делегат хүнгэн, эдеэ хоолой ба нютагай промышленностьда хүдэлнэ.

1141 хүдэлмэришэн съездэ hунгагдаа. Энэнь промышленностьда хүдэлдэг делегадуудай юрэнхы тооной 72,4 процент болоно. Тэдэнэй дунда долоон жэлэй түсэбэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ бодото хубитаяа оруулhан үйлэдбэриин олон новаторнууд бии. Съездын делегадууд — хүдэлмэришэд коммунизм байгуулгын түрүү зэргэдэ ябаhан манай ороной хүдэлмэришэн ангиие нэрэтэй түрэтэйгөөр түлөөлнэ.

Съездын хүдэлмэридэ хүдөө ажахын ажалшадай ехэ бүлэг хүдэлмэрилэгшэд хабаадана. Колхоз, совхозуудай үйлэдбэридэ хүдэлмэрилдэг 874 делегадай 554-ниинь колхозник, совхозой хүдэлмэришэн, звеное даагша, бригадир, фермые даагша юм. Тэдэнэй тоодо 125 механик, тракторист, комбайнер оролсоно. Үндэр ургасын элитэ олон мастернууд, мал ажалай түрүүшүүл делегадууд болонхой. Тэдэнэр хүдөө ажахые саашадань дэбжээхэ талаар партиин зохёоhон хэмжээнүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ hайн жэшээ харуулна.

КПСС-эй ЦК-гай мартын, сентябриин Пленумүүдэй шиидхэбэринүүд дотор заагдаhанай ёhоор, түсэблэлгые нарижуулан hайжаруулха, үйлэдбэриие экономическа талаар урмашуулха, предприятинуудай эрхэ болон бэеэ дааха эдэбхи үүсхэлыень үргэдхэхэ талаар хэмжээнүүдые партиин бэелүүлжэ байhан мүнөөнэй эрхэ байдалда ажахын кадрнуудай үүргэ тон ехээр өөдөө үргэгдэнэ. Коммунистнууд съездын делегадуудаар ажахын 704 хүдэлмэрилэгшые, тэрэ тоодо комбинадуудай, трестнүүдэй, фирмэнүүдэй, үйлэдбэриин нэгэдэлнүүдэй 107 хүтэлбэрилэгшые, предприятинуудай 197 директорые, колхозуудай 163 түрүүлэгшые, совхозуудай, шубуунай фабрикануудай 85 директорые hунгаа. Съездэ ажахын олон хүтэлбэрилэгшэдые hунгаhан ябадал хадаа промышленна болон хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөхэ түсэбүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ тэдэнэй ажал ябуулгын шухала удха шанарые мэдэрhэн ушар мүн болоно.

Делегадуудай горитойхон хубинь манай совет интеллигенциин олон ондоо бүлэгүүдэй түлөөлэгшэд болоно. Тэдэнэй дунда СССР-эй Наукануудай академиин 45 академик, гэшүүн-корреспондент, hалбариич академинүүдэй, союзна республикануудай Наукануудай академинүүдэй бодото 36 гэшүүн, гэшүүн-корреспондент тэдэнэй дунда бии. 260 делегат наукануудай докторой гү, али кандидадай эрдэмтэй юм. Манай эрдэмтэд техническэ дэбжэлтэдэ, экономико, эрдэм ухаа болон соёл культурые хүгжөөлгэдэ ехэ хубитаяа оруулдаг.

Замбуулин дайдые шэнжэлхэ талаар совет эрдэм ухаанай амжалта бүгэдэндэ элитэ. Замбуулинай онгосонуудые бүтээдэг, замбуулин соогуур ниидэлгые шэнжэлэн зохёожо, эмхидхэн бэелүүлдэг хүнүүд съездын делегадуудай дунда бии. Түрүүшын лётчик-космонавтнууд Юрий Алексеевич Гагарин, Герман Степанович Титов манай делегадууд гэhэн XXII съездын мандатна комиссиин мэдээсэл ямар ехээр омог баяртайгаар угтагдаhаниие эндэ байсаашадай олонхиинь hанана ёhотой. Тэрэ гэhэнhээ хойшо дүрбэн жэл үнгэрөө. Хэрбээ тиихэдэ манайда хоёр космонавт байгаа hаа, мүнөө тэдэнэр 11 хүн болонхой. Партиин гэшүүд байhан бүхы 9 космонавт КПСС-эй XXIII съездын делегадуудаар hунгагдаа.

Делегадуудай дунда литература болон искусствын, ажал ябуулагшадай, культурын болон арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй 147 түлөөлэгшэ, тэрэ тоодо 53 уран зохёолшо, композитор, уран зурааша, артист бии. Съездын хүдэлмэридэ тэдэнэрэй хабаадалга болбол залуушуулые хүмүүжүүлгэдэнь, коммунис нангин эрмэлзэлээр бүхы совет хүнүүдые хүмүүжүүлгэдэнь партида туhалдаг творческо интеллигенциин манай орондо үндэр дээдын үүргэ дүүргэжэ байhаниинь мэдэрhэн тухай гэршэлнэ.

Нүхэд делегадууд!

КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл дотор заагдаhанай ёhоор, партийна хүтэлбэриин хэмжээе дээшэлүүлгэдэ, партийна органуудай хүдэлмэриин онол арга, дүршэл нарижуулан hайжаруулгада парти онсо ехэ удха шанар үгэнэ. Энэ зорилгые шиидхэлгэ олон ушарта кадрнуудhаа дулдыдана. XXIII съездэ партийна 1204 хүдэлмэрилэгшые hунгаhан ушар хадаа өөhэдынгөө хүтэлбэрилэгшэдтэ коммунистнуудай ехэ этигэл найдабаритай байhыень тодорхойлно. Тэдэнэй гол хубинь олониитын дунда политическэ хүдэлмэри эмхидхэдэг, үйлэдбэриин түсэбүүдые дүүргэлгэдэ ажалшадые элсүүлдэг хүнүүд мүн.

Делегадуудай дунда партиин райкомой, горкомой, окружкомой 744 секретарь бии. Энэнь делегадууд — партийна хүдэлмэрилэгшэдэй юрэнхы тоогой 62 процент болоно. Ноябриин (1964 он) Пленумэй шиидхэбэриин ёhоор, Центральна Комитет районно звеное hэргээн байгуулха, тэрэниие дүршэлтэй, мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэдөөр бэхижүүлхэ талаар горитойхон хүдэлмэри үнгэрөө. Мүнөө үедэ орон доторнай хүдөөгэй 2725 район гэхэ гү, али 1964 ондо байhанhаа 880 районоор олон болонхой. Хүдөөгэй районууд мүнөө бүри соморхон, hайнаар хүтэлбэрилэгдэдэг болонхой. Энэ ушар хүдөөгэй партийна организацинуудые, ажахын болон соёл культурын байгуулалтые саашадаа бүри hайнаар хүтэлбэрилдэг болохо арга боломжо олгоо.

Эхин парторганизацинуудай 148 секретарь, цеховой организацинуудай 260 секретарь, партгруппорг съездын делегадууд юм. Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл дотор партийна эдэбхитэдэй энэ олон тоото отрядай хүдэлмэридэ үндэр сэгнэлтэ үгтөө. Мүнөө партида 326 мянгаhаа олон эхин парторганизацинууд тоологдоно гэхэ гү, али КПСС-эй XXII съездын урда тээ байhанhаа 30 мянгаар олон болонхой. Съезднүүдэй хоорондохи үе соо цеховой парторганизацинууд горитойхоноор олошороо, энэ үе соо тэдэнэй тоо 100 мянгаар олон болоо, мүнөө 287 мянга болобо. Партийна бүлэгүүд хоёр дахин шахуу олошоржо, 350 мянгаhаа олон болобо. Мүнөө үедэ эхин парторганизацинууд бүхы шахуу предприятинууд болон барилганууд дээрэ, колхозууд болон совхозуудта бии.

hүүлэй жэлнүүдтэ партийна эхин организацинууд бэхижээ, зэргынгээ тоогой талаар бүри олон болоо. XXII съездын hүүлээр 300-hаа олон коммунистнуудтай томо организацинуудай тоо нэгэ хахад дахин олон болоо. Эдэ бүгэдэ хадаа ажахын, соёл культурын ажабайдалай элдэб янзын hалбаринуудта партийна нүлөөе саашадань шангадхахын тула, олониитын дунда эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриие hайжаруулхын тула hайн эрхэ нүхэсэл байгуулжа үгэбэ.

Съездын делегадуудай дунда советскэ 539, профсоюзай 82, комсомолой 44 хүдэлмэрилэгшэ бии. Советскэ, профсоюзай, комсомолой организацинууд үргэн олониитэ зониие социалис мүрысөөндэ, үйлэдбэриие эрхилхэ хэрэгтэ хабаадуулха талаар ехэ хүдэлмэри хэнэ, совет хүнүүдые культурно-ажаhуудалай талаар хангаха хэрэг hайжаруулгада, манай залуушуулые, бүхы ажалшадые хүмүүжүүлгэдэ ехэ анхаралаа хандуулдаг.

КПСС-эй XXIII съездэ Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой, хилын частьнуудай 352 сэрэгшэд hунгагдаа. Делегадуудай тоодо сэрэгэй алдаршаhан начальнигууд — граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай фронтнуудта тэмсэhэн маршалнууд, адмиралнууд, генералнууд, офицернууд, тэрэшэлэн манай сэрэгшэдэй залуу үеын түлөөлэгшэд оролсоно. Дайн сэрэгэй туршалгын үдэрнүүдтэ шэнги мүнөө коммунистнууд Арми болон Флодой зэргэнүүдые бэхижүүлнэ, сэрэгшын уялгые дүүргэхэ жэшээ харуулна, сэрэгшэдэй дунда партиин политикые ябуулгада партиин үзэл сурталай бодото тэмсэлшэд байhанаа харуулна.

Нүхэдүүд!

Съездын делегадууд болбол ажалдаа hайнаар бэеэ харуулhан, Эхэ оронойнгоо түлөө тэмсэлдэ эрэлхэг зориг, баатаршалга харуулhан, оронойнгоо ниитэ-политическэ ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаададаг хүнүүд гэжэ съездын состав тухай мэдээн хэлэжэ үгэнэ. Делегадуудай дүрбэнэй гурбан хубинь Советскэ Союзай орденууд болон медальнуудаар шагнагданхай. Тэдэнэй дунда Советскэ Союзай Геройнууд — 111, Социалис Ажалай Геройнууд — 459, Ленинскэ болон Гүрэнэй шангай лауреадууд — 174, 1205 делегат СССР-эй Верховно Соведэй, союзна, автономно республикануудай Верховно Соведүүдэй депутадууд юм.

Съездын делегадуудай эрдэм тухай хэлэхэ хэрэгтэй байна. Делегадуудай 55,5 процентнь дээдэ, 24 процентнь — дүүргэгдээгүй дээдэ, дунда эрдэмтэй. Съездэ хабаадаhан 1484 хүн инженер, экономист, техник мэргэжэлтэй, 493 хүн агроном, зоотехник, ветврач, 451 хүн багша, врач, юрист, 806 делегат партийно-политическэ эрдэмтэй байна. Эдэ бүгэдэ хадаа мэргэжэлтэдые бэлэдхэлгэдэ, СССР-эй арадуудай эрдэм болон соёл культурые хүгжөөлгэдэ партиин хүтэлбэри доро туйлагдаhан амжалтые тодорхойлно.

XXIII съездэ 1154 эхэнэр hунгагдаа гэхэ гү, али бүхы делегадуудай 23,3 процентнь болоно гэжэ тэмдэглэхые мандатна комисси шухала дээрэ тоолоно. Узбегэй, Армениин, Литвагай, Латвиин, Молдавиин союзна республикануудай, Ивановска, Ярославска, Смоленскэ, Костромской областьнуудай, Краснодарска хизаарай делегацинуудта эгээн олон эхэнэрнууд тоологдоно. Делегадуудай дунда 116 эхэнэр Социалис Ажалай Геройнууд юм. Съездын делегат, дэлхэй дээрэ түрүүшын эхэнэр-космонавт Валентина Владимировна Николаева-Терешкова Советскэ Союзай Геройн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Съездын хүдэлмэридэ олон эхэнэрнүүдэй хабаадажа байhан ушар ороной политическэ, ажахын, соёл культурын ажабайдалда тэдэнэй эдэбхи үүсхэлэй ургаhан тухай гэршэлнэ. Хоёр хахад миллионhоо олон эхэнэрнүүд Ленинскэ партиин зэргэдэ оронхой, энэ хадаа КПСС-эй XXII съездын урда тээхиhээ 650 мянгаар олон юм. Совет эхэнэрнүүдэй амжалтатайгаар хүдэлөөгүй экономикын, эрдэм ухаанай, соёл культурын hалбари гэжэ үгы юм. Коммунис партяар хүмүүжүүлэгдэhэн эхэнэрнүүд коммунизм байгуулгын агуухэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа, эрдэм ухаагаа зорюулна.

XXIII съездын хүдэлмэридэ манай ороной 59 үндэhэ яhатанай түлөөлэгшэд хабаадана. Тэдэнэй дунда: ородууд, украинецууд, белорусууд, узбегууд, казагууд, грузинууд, азербайджанецууд, литовецууд, молдаванууд, латышууд, киргизүүд, таджигууд, армэнинүүд, туркменүүд болон эстонецууд, автономно республикануудай, автономно областьнуудай, национальна округуудай нютагай үндэhэ яhатанай коммунистнууд бии. Энэ хадаа Советскэ Союзай арадуудай нэгэдэлые, аха дүүтэй хани барисаае, пролетарска интернационализмын үзэл сурталай мандан байhые тодорхойлно.

Делегадууд наhаараа, КПСС-эй зэргэдэ байhан стажаараа иигэжэ тодорхойлогдоно. Гуша хүрэтэр наhатай делегадууд 8 процент, 31-hээ 40 хүрэтэр наhатай — 32,2, 41-hээ 50 хүрэтэр наhатай — 34,3 процент, 51-hээ 60 хүрэтэр наhатай — 21,7, 60-haa дээшэ наhатай делегадууд — 3,8 процент болоно.

Делегадуудай дундаhаа 18 хүн революциин урда тээ коммунис байhан. 1917 онhоо 1930 он болотор партида орохон хүнүүд 4,8 процент; 1931 онhоо 1940 он болотор — 15,5 процент; 1941 онhоо 1945 он болотор — 24,7 процент болоно. Делегадуудай 24,2 процентнь КПСС-эй зэргэдэ 1946—1955 онуудай үедэ, 30,4 процентнь — хойшонхи жэлнүүдэй үедэ ороо.

Агууехэ Октябриин революциин үедэ илалта туйлаhан, гартаа буу зэбсэг барижа, Совет засагые хамгаалhан, социализм байгуулhан, фашизмтай тэмсэлдэ социализмын туйлалтануудые хамгаалhан хүнүүдэй, мүн дайнай hүүлээрхи жэлнүүдэй туршада партиин зэргэдэ орохон хүнүүдэй XXIII съездын хүдэлмэридэ хабаадажа байhан ушар хадаа партида гэшүүдэй үе залгамжалан үргэдэг, ленинскэ революционно заншалда тэрэнэй үнэн сэхэ байhан тухайнь гэршэлнэ.

Нүхэдүүд!

Манай парти тоогойнгоо талаар олон болоо, эмхидхэлэй талаар бэхижээ, үзэл сурталайнгаа талаар хатуужаа, бэлэдхэл ехэтэй кадрнуудаар олон, социалис байгуулалтые хүтэлбэрилхэ баян дүршэлтэй болонхой гэжэ КПСС-эй XXIII съездын делегадуудай состав гэршэлнэ. Марксистско-ленинскэ hургаалые хүтэлбэри болгон, XXIII съездын шиидхэбэринүүдээр зэбсэглэжэhэн Коммунис парти агууехэ Ленинэй зааhан замаар, коммунизмын бүрин түгэсөөр мандан хүгжэлтэдэ совет арадые бата найдамтайгаар саашадаашье ударидан ябахал.

Буряад ороной коммунистнууд, бухы ажалшад КПСС-эй XXIII съездын материалнуудые гүнзэгыгөөр шудална

ПАРТИИН ХЭРЭГ—АРАДАЙ ХЭРЭГ

hүүлэй үдэрнүүдтэ Буряад ороной коммунистнууд, бүхы ажалшад КПСС-эй XXIII съездын материалнуудтай гүнзэгыгөөр танилсажа, тэрэниие шудалжа байна.

Зурагууд (зүүн гарhаа):

1. Съездын материалнуудтай газетын номернууд типографиин ротацаhаа гаража байна.

2. Үглөө бүхэндэ хото, хүдөөгэй киоскнуудай хажууда хүн зон олон. Тэдэнэр съездын материалнуудтай газетэнүүдые яаран абана, байра дээрэнь уншана.

3. Улаан-Үдын түмэр замай хүдэлмэришэд, тепловозой машинист Владимир Совко (баруун гартань), тэрэнэй туhалагша Алексей Пэпко гэгшэд замда мордохынгоо урда тээ шэнэ газетэ уншажа байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фотонууд.

ЗОЛТОЙ, ЖАРГАЛТАЙ

Манай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз олон hалбаритай томохон ажахынуудай нэгэн юм. hаяхан колхозоймнай гурбадахи отделени бии болгогдоо. Отделени бүхэндэ таряалангай, сабшалангай газар болоод мал ажал даалгагдажа үгтэнхэй. Малшадай гүүртэ, отара, тракторно-таряан ажалай бригада болоод булта ажахын тоосоондо оронхой. Мүнөө отделени бүхэндэ суглаан болоод, түүхэтэ съездынгээ материалнуудтай танилсажа байна.

Гурбадахи отделениин эрхилэгшэ Батомунко Аюрович Табутаров суглаан дээрээ иигэжэ хэлэбэ.

— КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Л. И. Брежневэй гүнзэгы удхатай элидхэлые уншаад байхада, хэды ехэ баяр баясхалантай бодол түрэнэ гээшэб! Алдарта партиин ашаар лэ манай арад зон золтой, жаргалтай ажаhууна, ажаллана. Манай суута hаалишан Х-Ц. Цацаева эршэтэ ажалайнгаа түлөө оронойнгоо дээдэ шан Ленинэй орден хайрада хүртөө. Тиихэдэ hаалишан Х. Цыдыпова, хонишон Л. Лхасарунов гэгшэд мүн лэ орденоор шагнагдаа. Партиин хараа шугамые бэелүүлэн, манай ажалшад ажал хүдэлмэридөө бүри ехэ амжалта туйлаха бэзэ гэжэ найдагдана,— гээд үгэеэ дүүргэнэ.

С. БИЛИКТУЕВ.

Сэлэнгэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ*

ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ ОРДЕНООР

Очиров Боди Этбеевич — Баргажанай аймагай Аргадын совхозой техник-үрэжүүлэгшэ.

Очирова Долгоржап Галсановна — Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

Перевозникова Клавдия Кузьминична — Кабанскын аймагай Кабанскын совхозой hаалишан.

Пилданов Радна Пирнаевич — Буряадай хүдөө ажахын институдай кафедрые даагша.

Плотников Александр Иванович — Улаан-Үдын аймагай Ивалгын туршалга-үйлэдбэрилгын ажахын директор.

Плюснин Василий Спиридонович — Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозой шубуушан.

Раднаева Сангади Бадмаевна — Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Раидин Алексей Григорьевич — Хоринн аймагай хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин начальник.

Ринчинова Буда-Ханда Цыбикжаповна — Зэдын аймагай «Октябрьский» совхозой hаалишан.

Рогова Александра Алексеевна — Кабанскын аймагай Ойморой совхозой hаалишан.

Сангаев Даша Цыренович — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой хонишон.

Сидинкина Августа Михайловна — Зэдын аймагай Борьёогой совхозой бригадир.

Скубаренко Евгений Николаевич — КПСС-эй Прибайкалиин райкомой нэгэдэхи секретарь.

Сойжинов Самбу Найданович — Хоринн аймагай Анаагай совхозой ахалагша хонишон.

Соколов Иван Ильич — Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын совхозой главна зоотехник.

Соктоев Будажап Соктоевич — Захааминай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагша.

Сыденов Пурбо Шадарнаевич — Түнхэнэй аймагай Саянай совхозой техник-үрэжүүлэгшэ.

Тадвашкина Надежда Лазаревна — Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын совхозой hаалишан.

Тарбукин Перфил Тархович — Зэдын аймагай «Октябрьский» совхозой директор.

Тарасов Георгий Лаврентьевич — Улаан-Үдын гүрэнэй мал үрэжүүлгын станциин директор.

Тодорхоева Бадмацу Жамсарановна — Хяагтын аймагай Хяагтын совхозой ахалагша хонишон.

Токмакова Надежда Максимовна — Прибайкалиин аймагай «Заветы Ильича» колхозой hаалишан.

Третьяков Андрей Сидорович — Хяагтын аймагай «Родина» колхозой главна зоотехник.

Унжуев Доржо Сокшоноевич — Ахын аймагай «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ.

Федорова Анастасия Фроловна — Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхозой тугалшан.

Хасаранов Чимитцырен Бадмаевич — Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Хлызов Иван Терентьевич — Бэшүүрэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой парткомой секретарь.

Целовальников Александр Ильич — Ахын аймагай главна ветврач.

Цыбикжапов Дамба Будаевич — Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхозой ахалагша хонишон.

Цыбиков Тыгши Цыбикович — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой ахалагша хонишон.

Цыденжапов Дугар Доржиевич — Захааминай аймагай Утаата-Далахайн ветеринарна участогые даагша.

Цыденжапова Цыренжап Цыдыповна — Яруунын аймагай «Коммунизм» колхозой ахалагша хонишон.

Цыденов Чагдар Лубсанцыренович — Зэдын аймагай «Октябрьский» совхозой мал адуулагша.

Цыдыпов Цымпил-Цыденович — Хоринн аймагай Хэжэнгын совхозой мал адуулагша.

Цыдыпов Цыбенжап Очирович — Яруунын аймагай Исэнгын совхозой hаалишан.

Цыдыпова Цырма Тучиновна — Яруунын аймагай «Комсомольский» совхозой hаалишан.

Цыремпилов Доржи Раднаевич — Хяагтын аймагай Погранична совхозой отделениие даагша.

Цыренжапова Бальжинима Цыбиковна — Яруунын аймагай «Победа» колхозой хонишон.

Четкова Лариса Борисовна — БурАССР-эй Хүдөө ажахын министерствын главна зоотехник.

Цвецов Анисим Сергеевич — Хойто-Байгалай аймагай «Победа» колхозой фермые даагша.

Шобоева Ханда Жалсановна — Ахын аймагай «Коммунизм» колхозой hаалишан.

Эрдынеев Гармажап Дымбылович — Захааминай аймагай «Дружба» колхозой ахалагша хонишон.

Яковлев Василий Иванович — Хяагтын аймагай «Родина» колхозой ахалагша хонишон.

Яковлева Евдокия Парамоновна — Хоринн аймагай «Первомайский» совхозой hаалишан.

«АЖАЛАЙ АЛДАР ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Ангархаев Жамсо Дамбаевич — Ахын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой зоотехник.

Ангрускаева Агафья Бадмаевна — Түнхэнэй аймагай «Маяк» колхозой hаалишан.

Афанасьев Семен Селиверстович — Прибайкалиин аймагай Бэшүүрэй совхозой мал адуулагша.

Аюшеев Батор Сындымаевич — Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой hаалишан.

Аюшеев Жаныли Доржиевич — Хоринн аймагай Үдын совхозой мал адуулагша.

Аюшеев Цыренжап Базарович

Түгэсхэл. Эхининь манай газетын апрелиин 1-эй номертэ.

— Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой ахалагша хонишон.

Бабуев Дамдин Рампилович — Захааминай аймагай «Победа» колхозой адуушан.

Бадмадашиев Доржо Надмитович — Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ.

Базаров Бальжир Баирович — Сэлэнгын аймагай хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин начальнигай орлогшо.

Базаров Лодой Цыбикович — Яруунын аймагай «Дружба» колхозой мал адуулагша.

Базарова Намжил Лопсоновна — Ахын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Базарова Цырма Цыбиковна — Хоринн аймагай Үдын совхозой hаалишан.

Бальжанов Дондок-Доржо Анданович — Яруунын аймагай «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ.

Батуева Бутыд Лубсаннимаевна — Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Баяндуева Мария Мундуевна — Баунтын аймагай «Путь к коммунизму» колхозой тугалшан.

Белоусова Тамара Андреевна — Прибайкалиин аймагай «Заветы Ильича» колхозой hаалишан.

Биликтуев Жамбалдоржо Жалсанович — Хоринн аймагай «Первомайский» совхозой мал адуулагша.

Брянский Алексей Петрович — Кабанскын аймаг хоорондын хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин ахалагша экономист-зоотехник.

Бубеева Дулма Зуртановна — Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Будаева Бальжит Гундыновна — Ахын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

Будаева Цыпилма Сундуевна — Яруунын аймагай Исэнгын совхозой хонишон.

Бутаков Павел Федорович — Хоринн аймагай Анаагай совхозой ветеринарна фельдшер.

Буянтуев Бато Жамбалович — Зэдын аймагай Борьёогой совхозой ахалагша хонишон.

Габдрахманова Салима Габдрахмановна — Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой hаалишан.

Ганюгин Евгений Тихонович — Хойто-Байгалай аймагай «Дружба» колхозой орошон.

Гармаев Цырен-Доржо Дашеевич — Захааминай аймагай «Красный Октябрь» колхозой мал адуулагша.

Гармаева Клара Гуржаповна — Баргажанай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша hаалишан.

Гатапов Шойнхор Аймпилович — Баргажанай аймагай Хурамхаанай совхозой мал адуулагша.

Гомбоев Доржо Гомбоевич — Баргажанай аймагай Дэрээнэй совхозой главна зоотехник.

Гонтарь Павел Васильевич — «Бурводстрой» барилгын монтажна управлениин ахалагша буровой мастер.

Гончарова Александра Федоровна — Кабанскын аймагай Байгалай совхозой hаалишан.

Гончиков Цыренжап Баирович — Яруунын аймагай Яруунын совхозой зоотехник-селекционер.

Гринюк Автоном Ефимович — Кабанскын аймагай Шергинскэ совхозой ветеринарна фельдшер.

Гырылова Мария Васильевна — Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой ахалагша hаалишан.

Дабаев Ламажап Ринчинович — Баунтын аймагай «Заветы Ильича» колхозой бригадир.

Дагбаев Пурбо Дашимолонович — Хяагтын аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ.

Дамбаев Андрей Бадмаевич — Захааминай аймагай «40 лет Октября» колхозой мал адуулагша.

Дамбаев Дампил Батуевич — Яруунын аймагай Нарhатын совхозой мал адуулагша.

Дамбиева Пунсык-Лхама Абидуевна — Хоринн аймагай Үдын совхозой тугалшан.

Данько Александр Александрович — Кабанскын аймаг хоорондын хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин начальник.

Дашеев Жамсо Дашиевич — Яруунын аймагай «Дружба» колхозой мал адуулагша.

Дашиева Намзат Цыреновна — Сэлэнгын аймагай Химнын совхозой ахалагша хонишон.

Дашинимаева Пагма — Хоринн аймагай Хэжэнгын совхозой тугалшан.

Димов Игнатий Викторович — Кабанскын аймагай Ойморой совхозой фермые даагша.

Дондокова Дулма — Хоринн аймагай Хүрбын совхозой hаалишан.

Доржиев Дондок Бальжиевич — Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Доржиева Татьяна Дашеевна — Ахын аймагай «Улаан Аха» колхозой хонишон.

Дугаржапов Алексей Батуевич — Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын совхозой парткомой секретарь.

Дугарова Хама-Сырен Лопсоновна — Ахын аймагай «Улаан Аха» колхозой hаалишан.

Дудареева Цыбикжап Шайдоповна — Захааминай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Дынжинова Гармацу Нимаевна — Хяагтын аймагай Хяагтын совхозой hаалишан.

Жамбаева Дамбу Гончиковна — Яруунын аймагай «Победа» колхозой hаалишан.

Жамсаранов Буда Цыремпилович — Захааминай аймагай «Родина» колхозой мал адуулагша.

Жамсаранов Ширап Эрдынеевич — Хоринн аймагай Анаагай совхозой hаалишан.

Жамсуева Цыжип Цыдыповна — Яруунын аймагай Исэнгын совхозой hаалишан.

Жигмитова Ханда Жигмитовна — Захааминай аймагай «Байгал» колхозой hаалишан.

Жуков Николай Федорович — «Бурводстрой» барилгын монтажна-управлениин ахалагша прораб.

Заиграева Елена Федоровна — Загарайн аймагай «Гигант» колхозой гахайшан.

Золотарев Егор Иокимович — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой ахалагша хонишон.

Ибрагимов Магсум Манимуллович — Хяагтын аймагай Хяагтын совхозой фермые даагша.

Иванова Мария Тихоновна — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой гахайшан.

Иванова Тамара Филимоновна — Загарайн аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

Иванова Февронья Кирилловна — Бэшүүрэй аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

Измаиграева Васса Иннокентьевна — Улаан-Үдын аймагай «Дружба» колхозой hаалишан.

Кавелин Иван Афанасьевич — Сэлэнгын аймагай Химнын совхозой главна зоотехник.

Калашникова Прасковья Максимовна — Мухар-Шэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

Капорская Таисия Ильинична — Хоринн аймагай Загарайн совхозой hаалишан.

Кочнев Арсентий Северьянович — Зэдын аймагай Борьёогой совхозой ахалагша хонишон.

Кузьмин Дмитрий Иванович — Хяагтын аймагай Погранична совхозой ветеринарна фельдшер.

Кулаковский Павел Степанович — Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой фермые даагша.

Ламожапов Бальжин Гармаевич — Баунтын аймагай «Рассвет» колхозой бригадир.

Лаптева Агафья Феоктистовна — Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой hаалишан.

Лошкарев Дмитрий Васильевич — Улаан-Үдын аймагай «Забайкальский» гэдэг ангай заводой директор.

Лубсандоржиев Цыренжап Цырендоржиевич — Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой фермые даагша.

Лубсанов Пурбо Нимаевич — Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ.

Ламажапова Пылжит Будажаповна — Хяагтын аймагай Ехэ-Нугын совхозой тугалшан.

Любовникова Александра Иннокентьевна — Баргажанай аймагай Хурамхаанай совхозой hаалишан.

Макров Иван Евстафьевич — Улаан-Үдын аймагай «Восход» колхозой мал адуулагша.

Максимов Василий Григорьевич — Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой главна зоотехник.

Михайлов Никандр Павлович — Хоринн аймагай хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин главна ветврач.

Мертвецова Аграфена Николаевна — Кабанскын аймагай Кабанскын совхозой тугалшан.

Молонов Цыден Дабаевич — Бэшүүрэй аймагай Охин-Булагай совхозой бригадир.

Найданов Намдык Найданович — Яруунын аймагай Нарhатын совхозой ахалагша малшан.

Найданов Николай Намдыкович — ВЛКСМ-эй Хоринн райкомой нэгэдэхи секретарь.

Налаханов Аюша Пунсыкович — Ахын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Намжилов Шойён Найданович — Хоринн аймагай Хэжэнгын совхозой ахалагша хонишон.

Некрасова Зоя Васильевна — Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой шубуушан.

Николаева Анастасия Дархановна — Кабанскын аймагай Шергинскэ совхозой hаалишан.

Николаева Валентина Лубсановна — Захааминай аймагай «Победа» колхозой hаалишан.

Никонова Мария Петровна — Кабанскын аймагай Байгалай совхозой hаалишан.

Ноженков Арсентий Михайлович — Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхозой мал адуулагша.

Овсянкин Николай Георгиевич — Хяагтын аймагай Погранична совхозой hаалишан.

Овчинникова Анна Никитична — Буряадай АССР-эй Госпланай ахалагша зоотехник.

Овчинников Анфиноген Климович — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Забайкалец» колхозой техник-үрэжүүлэгшэ.

Осоров Ойдоп Цыренович — Баунтын аймагай «Рассвет» колхозой мал адуулагша.

Очиров Данзан Будажапович — Хяагтын аймагай Погранична совхозой парткомой секретарь.

Очиров Даша Бадмацыренович — Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Панькова Аграфена Семеновна — Бэшүүрэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой гахайшан.

Помулева Зинаида Ивановна — Прибайкалиин аймагай «Путь к коммунизму» колхозой hаалишан.

Попков Степан Михайлович — Зэдын аймагай Ториин совхозой ахалагша хонишон.

Попов Михаил Перфильевич — Кабанскын аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ.

Потемкин Апент Ермолаевич — Загарайн аймагай Онохойн совхозой ахалагша хонишон.

Раднаев Лев Будаевич — Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Разницын Павел Трифонович — Бэшүүрэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой бригадир.

Разуваев Амос Климович — Бэшүүрэй аймагай Бэшүүрэй совхозой главна ветврач.

Родионов Федор Елиферович — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Забайкалец» колхозой ахалагша хонишон.

Рудакова Зоя Михайловна — Загарайн аймагай Тальцын совхозой главна зоотехник.

Рыбдылов Балдандоржо Базарович — Хоринн аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ.

Рыжаков Георгий Иванович — Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Самбуева Дудари Самбуевна — Захааминай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

Санжитов Санжа Хабарович — Захааминай аймагай «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ.

Санхарова Цыдык Дамбаевна — Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

Сахарова Людмила Ивановна — Зэдын аймагай Борьёогой совхозой hаалишан.

Серебренников Георгий Степанович — Баргажанай аймагай Хурамхаанай совхозой бригадир.

Сизых Анна Ивановна — Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой гахайшан.

Симорчин Сергей Михайлович — Хойто-Байгалай аймагай «Дружба» колхозой бригадир.

Скворцов Григорий Николаевич — Хоринн аймагай Загарайн совхозой хонишон.

Скорых Валентина Ильинична — республикын научна үйлэдбэриин ветеринарна лабораториин ветврач.

Собенников Василий Тимофеевич — Улаан-Үдын аймагай «Улаан Оронго» колхозой техник-үрэжүүлэгшэ.

Сороковикова Анна Спиридоновна — Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозой hаалишан.

Спиридонова Степанида Егоровна — Загарайн аймагай Онохойн совхозой гахайшан.

Суходубенко Вера Тихоновна — Улаан-Үдын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

Сычев Алексей Егорович — «Бурводстрой» барилгын-монтажна управлениин ахалагша мастер.

Тарбаев Гончик Добдонович — Зэдын аймагай «Октябрьский» совхозой ахалагша хонишон.

Тимофеева Вера Никитична — Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

Ткачева Марфа Фроловна — Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гахайшан.

Тогтохоева Александра Цыреновна — Хяагтын аймагай Ехэ-Нугын совхозой ахалагша хонишон.

Убашеева Бадма Жалсараевна — Ахын аймагай «Коммунизм» колхозой hаалишан.

Унагаева Евдокия Гавриловна — Бэшүүрэй аймагай Хёлгын совхозой гахайшан.

Унжуев Жамсо Тулаевич — Ахын аймагай «Коммунизм» колхозой мал адуулагша.

Ухинова Намсалма Омпоковна — Баргажанай аймагай Дэрээнэй совхозой hаалишан.

Филиппов Иннокентий Екимович — Баргажанай аймагай Баргажанай совхозой ахалагша гахайшан.

Филонов Владимир Николаевич — Баргажанай аймагай Баргажанай совхозой парткомой секретарь.

Хабаев Петр Александрович — Яруунын аймагай Яруунын совхозой мал адуулагша.

Хадаева Дулмажап Шираповна — Захааминай аймагай «Коммунизм» колхозой мал адуулагша.

Хайдуков Гавриил Кузьмич — Зэдын аймагай «Октябрьский» совхозой парткомой секретарь.

Хамаганов Иван Михайлович — Буряадай хүдөө ажахын институдай кафедрые даагша.

Хохлов Семен Федотович — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Заганский» колхозой мал адуулагша.

Хубанов Борис Бадмаевич — Захааминай аймагай «Дружба» колхозой түрүүлэгшэ.

Хулуева Хорло Жигжитовна — Ахын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

Цоктоев Бимба Дарижапович — Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой главна зоотехник.

Цыбиков Лодой Аюшеевич — Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Цыбиков Санжа Банзаракцаевич — Захааминай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Цыбикова Дулма Сундуевна — Захааминай аймагай «Коммунизмын зам» колхозой hаалишан.

Цыдыпов Нимбу Цыдыпович — Яруунын аймагай Яруунын совхозой мал адуулагша.

Цыдыпов Гомбо Гармаевич — Захааминай аймагай «Победа» колхозой түрүүлэгшэ.

Цыдыпова Бадма Арсалановна — Баунтын аймагай «Заветы Ильича» колхозой тугалшан.

Цымбылов Сандыжап Жапович — Зэдын аймагай «Мир» колхозой ахалагша хонишон.

Цынгуева Цырен-Дулма Цымбытовна — Яруунын аймагай Нарhатын совхозой hаалишан.

Цыдендоржиева Ханда Бадмаевна — Загарайн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Цыренов Буда Жапович — Зэдын аймагай Борьёогой совхозой ахалагша хонишон.

Цыренова Бубей Мадаровна — Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Цыренова Сыжидма — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой тугалшан.

Чимитова Чимитцу Чимитовна — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой хонишон.

Шагдыров Баир Бадмаевич — Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой түрүүлэгшэ.

Шкедова Надежда Тимофеевна — Хоринн аймагай Чисаанын совхозой hаалишан.

Эрдынеева Цырен-Жамсо Ринчиновна — Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой ахалагша хонишон.

Эрдыниев Тэхэ Ярбоевич — Баргажанай аймагай Аргадын совхозой хонишон.

Юбухаева Долгор Жалсановна — Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Аюров Гончик Аюрович — Захааминай аймагай Санагын ветеринарна участогые даагша.

Бабинцев Андрей Михеевич — Кабанскын аймагай Кабанскын совхозой hаалишан.

Баженов Цындэн Хулубаевич — Кабанскын аймагай Ойморой совхозой отделениие эрхилэгшэ.

Бакиров Михаил Николаевич — Хоринн аймагай Загарайн совхозой мал адуулагша.

Балданов Чимит-Доржо Бадмаевич — Яруунын аймагай Яруунын совхозой отделениие эрхилэгшэ.

Бальчинов Цырен Бальчинович — Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой отделениие эрхилэгшэ.

Бальчугов Иван Игнатьевич — Зэдын аймагай Ториин совхозой главна зоотехник.

Банзаракцаева Намжил Бадмаевна — Хяагтын аймагай Погранична совхозой хонишон.

Барьбуева Долгор Сыреновна — Түнхэнэй аймагай Саянай совхозой тугалшан.

Баторова Жыгмыт Баторовна — Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша hаалишан.

Батуева Дари Жимбиевна — Зэдын аймагай «Мир» колхозой hаалишан.

Батуева Цырема Очировна — Баргажанай аймагай Аргадын совхозой ахалагша хонишон.

Батуева Чимитханда Ашатуевна — Яруунын аймагай «Коммунизм» колхозой hаалишан.

Бурдуковская Полина Николаевна — Прибайкалиин аймагай «Путь к коммунизму» колхозой hаалишан.

Бутковский Пимен Иванович — Улаан-Үдын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо.

Варфоломеев Алексей Никандрович — Мухар-Шэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Васильева Варвара Ниловна — Бэшүүрэй аймагай Охин-Булагай совхозой hаалишан.

Вязьмина Валентина Ивановна — Прибайкалиин аймагай «Заветы Ильича» колхозой hаалишан.

Галсанова Булдон Дондиповна — Ахын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагша.

Гармаев Жамсо Муханаевич — Захааминай аймагай «Дружба» колхозой малшан.

Гасалтуева Антонина Прокопьевна — Баунтын аймагай «Путь к коммунизму» колхозой hаалишан.

Гонтова Антонида Михайловна — Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

Горбова Ольга Афанасьевна — Кабанскын аймагай Байгалай совхозой тугалшан.

Гуляев Семен Семенович — Хяагтын аймагай Хүдэриин совхозой мал адуулагша.

Данзанов Балган Дашеевич — Захааминай аймагай «Родина» колхозой адуушан.

Дармаева Мария Дамдинсуруновна — Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» совхозой hаалишан.

Дашацыренова Муханак Ламахановна — Яруунын аймагай Яруунын совхозой hаалишан

Дондоков Гунзын — Хоринн аймагай Хүрбын совхозой мал адуулагша.

Доржиева Бизья Дамбаевна — Ахын аймагай «Улаан Аха» колхозой мал адуулагша.

Доржиева Долмажап Цыренжаповна — Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой hаалишан.

Дубинина Анна Иннокентьевна — Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой тугалшан.

Дымбрылова Долгор Гомбоевна — Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой hаалишан.

Жамбалова Цындыма Васильевна — Загарайн аймагай Онохойн совхозой hаалишан.

Жигмитдоржиев Бадмацыбик Цыренович — Хоринн аймагай Хэжэнгын совхозой ахалагша хонишон.

Жимбуев Дондок Жигжитович — Хоринн аймагай Анаагай совхозой ахалагша хонишон.

Иванов Калистрат Павлович — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой ахалагша хонишон.

Иванова Сыбик Аюшеевна — Ахын аймагай «Улаан Аха» колхозой мал адуулагша.

Кауров Николай Иванович — Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозой хонишон.

Кислов Михаил Дмитриевич — Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозой главна зоотехник.

Колмакова Екатерина Никитична — Баунтын коопзверопромхозой ан үсхэбэрилэгшэ.

Кречетов Петр Яковлевич — Зэдын аймагай Ториин совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ.

Курикалова Анна Ивановна — Хяагтын аймагай «Родина» колхозой hаалишан.

Куценко Татьяна Давыдовна — Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын совхозой hаалишан.

Ларионов Прокопий Михайлович — Хоринн аймагай Чисаанын совхозой малшан.

Левченко Владимир Михайлович — Загарайн аймагай ветлечебницын главна ветврач.

Лобанова Александра Ивановна — Хойто Байгалай аймагай «Победа» колхозой ахалагша hаалишан.

Михайлова Мария Николаевна — Хойто-Байгалай аймагай «Рассвет» колхозой hаалишан.

Мункоонов Халзан Хамаевич — Ахын аймагай «Коммунизм» колхозой мал адуулагша.

Нимаев Дашабыл Цыренович — Яруунын аймагай Исэнгын совхозой малшан.

Очирова Цырма Сангитовна — Хоринн аймагай Чисаанын совхозой ахалагша хонишон.

Пежемская Александра Алексеевна — Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозой тугалшан.

Полянская Мария Степановна — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхозой hаалишан.

Попов Спиридон Федорович — КПСС-эй Захааминай рай... нэгэдэхи секретарь.

Прокопьев Иван Уладаев... Кабанскын аймагай Оймор... хозой мал адуулагша.

Раднаева Бальжит Дыл... — Баунтын аймагай «Ра... колхозой тугалшан.

Ревенский Яков Куприяно... Мухар-Шэбэрэй аймагай «З... ский» колхозой ахалагша ... шон.

Родионова Анастасия ... овна — Прибайкалиин а... «Прибайкалец» колхозой ... шан.

Романов Николай Федо... — Яруунын аймагай «Комсо... ский» совхозой малшан.

Савельева Августа Исаевн... Бэшүүрэй аймагай «Рас... колхозой гахайшан.

Самаева Сыбык Гатыповн... Ахын аймагай Кировэй нэрэ... колхозой хонишон.

Сапунова Евгения Семенов... Мухар-Шэбэрэй аймагай ... Ленина» колхозой hаалишан.

Сидорова Марфа Иванов... Улаан-Үдын аймагай Улаан-... совхозой гахайшан.

Снеткова Прасковья Пол... повна — Хоринн аймагай ... гай совхозой тугалшан.

Сыренова Сыбик Пурбоев... Түнхэнэй аймагай Туранай ... хозой тугалшан.

Телешева Мария Владим... на — Кабанскын аймагай ... гинскэ совхозой гахайшан.

Трифонова Февронья Васи... на — Улаан-Үдын аймагай ... ветская Россия» колхозой h... шан.

Тугаринова Евдокия Васи... на — Зэдын аймагай Ториин ... хозой hаалишан.

Тугуторов Иван Ламажап... — Баргажанай аймагай Барг... най совхозой ахалагша хони...

Тучинова Ханда Цыденовн... Зэдын аймагай Оёорой сов... hаалишан.

Унагаев Аким Степанови... Бэшүүрэй аймагай XXI парт... дын нэрэмжэтэ колхозой адуулагша.

Федотов Владимир Иосиф... — Мухар-Шэбэрэй аймагай С... гын совхозой главна зоотех...

Ханов Фазыл Ахметович — ... гарайн аймагай Тальцын совх... ахалагша гахайшан.

Харжеев Павел Васильевич Прибайкалиин аймагай ветл... ницын ветеринарна фельдшер.

Храмцова Евдокия Иванов... Хойто-Байгалай коопзверопро... зой ан үсхэбэрилэгшэ.

Цыбендоржиева Ашагта Д... жаповна — Сэлэнгын ай... «Эрдэм» колхозой hаалишан.

Цыбенов Сергей Бадмаевич Сэлэнгын аймагай Химнын ... хозой директор.

Цыбикмитов Еши Цыдыпов... Мухар-Шэбэрэй аймагай «З... Ленина» колхозой хонишон.

Цыдендамбаева Цымжит Б... новна — Яруунын аймагай «... беда» колхозой hаалишан.

Цыдыпдоржиева Мани — ... райн аймагай Карл Марксын ... рэмжэтэ колхозой hаалишан.

Цыдыпов Жалсарай Баль... вич — Зэдын аймагай Д... Банзаровай нэрэмжэтэ колх... ахалагша хонишон.

Цыдыпова Долгор Очиров... Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэ... жэтэ колхозой техник-үрэжү... шэ.

Челночкова Нина Ивановна Мухар-Шэбэрэй аймагай «Ко... низм» колхозой hаалишан.

Шалданов Дондоб Дампи... — Баргажанай аймагай Ар... совхозой ахалагша хонишон.

Шараев Бадма Базарович Баргажанай аймагай XXII ... съездын нэрэмжэтэ колхозой ... адуулагша.

Шубин Алексей Яковлевич Хоринн аймагай Загарайн с... зой отделениие эрхилэгшэ.

Яньков Илларион Иванович Захааминай аймагай Ленинэй ... рэмжэтэ колхозой ахалагша ... шон.

КПСС-эй XXIII СЪЕЗД БҮХЫ ДЭЛХЭЙН АНХАРАЛДА

Ханойhоо Париж хүрэтэр, Шэнэ Зеландиин ниислэл Веллингтонhоо Исландиин Рейкьявик хото хүрэтэр, Танзанидахи Занзибарhаа, Канадын Оттава хүрэтэр, Турциин Стамбулhаа «мүнхын хото» гэhэн суутай Рим хүрэтэр элдэб бүхы шэглэлтэй хэблэлэй органууд, радио, телевидени Москвада боложо байгаа КПСС-эй XXIII съездэдэ гол ехэ анхаралаа хандуулжа байна. Съездын хүдэлмэри тухай, КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Л. И. Брежневэй хэhэн КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл тухай мэдээсэлнүүд газетын түрүүшын хуудаhануудта толилогдожо, радио, телевиденеэр байд гээд лэ дамжуулагдана.

КПСС-эй, Совет гүрэнэй ханинар болон дайсадынь XXIII съездэдэ ондо ондоогоор хандана. Гэбэшье боложо байгаа съезд, тэрэнэй шиидхэбэринүүдынь гансал Советскэ Союзаар, социалис оронуудаар хизаарлаhагүй гэжэ бүгэдэ нэгэн hаналаар тэмдэглэнэ. Тэрэ съезд бүхэдэлхэйн удха шанартай юм. «КПСС-эй XXIII съезд айхабтар ехэ уласхоорондын удха шанартай. Юундэб гэхэдэ, мүнөө үедэ бүхы хүн түрэлтэнэй үрэ зүрхэ хүдэлгэжэ байгаа бүхы амин шухала асуудалнууд съезд дээрэ хэлсэгдэжэ байна»,—гэжэ Улаан-Баатарай нэгэ предприятиин намын үүрэй дарга хүдэлмэришэн нүхэр Чойжиням хэлэбэ.

XXIII съезд халаа «XX зуун жэлэй элитэ ехэ политическэ хэрэг мүн. Энэ съезд дэлхэйн арадуудай ажабайдалда айхабтар ехээр үни удаан нүлөөлхэ» гэжэ Австралиин Сидней хотодо гарадаг «Сидней Морнинг геральд» гэhэн буржуазна газетэ тэмдэглэнэ. КПСС-эй XXIII съезд «дэлхэйн бүхы общественэ ажабайдалда сэхэшье, далдашье нүлөө үзүүлхэ айхабтар шухала ушар хэрэг мүн» гэжэ Турциин «Джумхурриет» газетэ тэрэниие даган дууряана.

Агууехэ социалис гүрэнэй хүтэлбэрилхы хүсэн болохо КПСС Совет гүрэнэй үндэhэ hуури табиhан В. И. Ленинэй захяа заабарииие хододоо даган сахихаар шиидэнги байhыень тоосоото элидхэл харуулна гэжэ манай партиин, Советскэ Союзай ханинар. эб найрамдалай, хүгжэлтын тала баримталагшад тэмдэглэнэ.

Центральна Комитедэй элидхэлынь съездын бүхы хүдэлмэридэнь зохид hайн шэглэл олгожо үгөө,— гэжэ Франциин коммунистнуудай «Юманите» газетэ бэшэнэ.—Тус элидхэл урдын элидхэлнүүдтэ орходоо богони, найруулгаараа нягта, hайрхуу бардам үгэгүй, дэруу түб байгаа... Коммунизм байгуулгын шэнэ шата болохо табан жэлэй шэнэ түсэбые ямар эрхим hайн эрхэ байдалда бэелүүлжэ эхилхэб гэhэн асуудал тоосоото элидхэлэй, бүхы съездын гол анхаралда байна». КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэлынь «тоо бодолгодол нарин зүб», «эрэлхэг дорюун» байгаа гэжэ Польшын «Жолнеж вольность» газетэ бэшэнэ.

Гэхэтэй хамта тоосоото элидхэл соо гансал амжалтанууд тухай хэлэгдэhэн бэшэ, харин дутагдалнуудай, бэрхэшээлнүүдэй шэнжэлэн элирүүлэгдэhэн байхадань, «hанагдаагүй зүйлнүүдтэ», гэнтын hонин ушаралнуудта дуратайшуул марган тээлмэрдэбэ. Марксизм-ленинизмын хэлбэришэгүй үндэhөөр дэлхэйн коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе саашадаа батадхан жагсааха гэhэн дэруу найдамтай, этигэл дүүрэн hанамжа, энэ жагсаалые хожом хойшодоо улам батадхаха гэhэн КПСС-эй эрмэлзэл КПСС-тэ дурагүй зоноой, дайсадай уур сухал хүргэбэ. Советскэ Союзай политическэ ажабайдалда «сталинизмын зүйлнүүд» гэдэгүүд үгы байба гэжэ баруунай олон номнолшод мэдэрхэ баатай болоо.

Элдэб социально-политическэ байгуулалтай гүрэнүүдтэй эбтэй эетэйгээр зэргэ оршохо тухай тоосоото элидхэл соо хэлэгдэhэн hанамжада онсо анхарал хандуулха зуураа, шэнжэлэгшэд болон тайлбарилагшад булимтарагшадай амыень хазаарлан татаха тушаа, ядерна дай зайсуулха, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэ али бүхы туhаламжа үзүүлхэ талаар КПСС-эй эрид шанга hанамжатай байhыень онсолон тэмдэглэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл дотор Вьетнамда Америкын хэжэ байгаа сэрэг дайн эрид шангаар буруушаагдаа, вьетнам арадтай совет арадай аха дүүгэй ёhоор hаналаа нэгэдэнги байhаниинь дахинаа гэршэлэгдээ гэжэ гадаадын бүхы шахуу ажаглагшад тэмдэглэнэ. «Америкын зүгhөө Вьетнамда хэгдэжэ байгаа добтолгые болюулха—эгээл нимэ хатуу шанга эрилтэ Советскэ Союз табина»,—гээд Японой «Токио симбум» газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Польшын «Жолнеж вольность» газетэ Баруун Германиин үhөө нэхэгшэд ба тэдэниие тухиран түлхигшэд тушаа хэгдэhэн hургаалта шанга hануулга тухай бэшэнэ. «КП... ажал ябуулгада, Соведүүдэй о... амгалан хүгжэлтэдэ болон ул... рондын байдалда хабаатай шу... шухала асуудалнуудтай нэгэн ... КПСС-эй XXIII съездын тоо... элидхэл соо Германи тухай ... далда ехэ анхарал хандуулhан ... Баруун Германиин үhөө нэхэгш... хорото ябуулгые сараха х... КПСС-эй, Советскэ правительс... ехэ анхарал хандуулжа байhа... хай гэршэлнэ гэжэ газетэ б...

Советскэ Союзай зүгhөө н... нально-сүлөөрэлгын тэмсэлдэ ... ламжа үзүүлхэ тухай. Советск... юз болон бэеэ даанхай залуу ... нүүдэй хоорондын харилсаан ... тоосоото элидхэл соо хэлэг... зүйлнүүдые Африкын орон... Латинн Америкын гүрэнүүдэй ... лэл, радио онсолон илгару... XXIII съезд гээшэ пролетарска ... лаа нэгэдэлгын hүрэтэ жагсаал... гэжэ Гвинейн радио заана.

...Телетайпаар, телефон боло... диогоор манай бүмбэрсэг д... бүхы булан тохойнуудаар пар... XXIII съездын хүдэлмэри ... мэдээсэл, тайлбаринууд, тоосо... тарана. Бүри мүнөөдэр тэдэ г... нүүдтэ толилогдохо, радио, те... денеэр дамжуулагдаха, тэд... олон миллион хүнүүд уншаха, ... наха байна.

Н. ТУРКАТЕН...
ТАСС-ай шэнжэлэг...

Редактор
Ц. О. ОЧИР...

Н-01525. Зак. №